

Ranuan kunta

Simojärven rantaosayleiskaavan päivittäminen ja laajennus, osa A

Kaavaselostus

2.5.2024

Sisällysluettelo

1	Suunnittelualue.....	1
2	Perustiedot	2
2.1	Suunnittelutilanne	2
2.1.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	2
2.1.2	Maakuntakaava.....	2
2.1.3	Yleiskaava	6
2.1.4	Asemakaava	7
2.2	Alueen yleiskuvaus	10
2.3	Maanomistus	11
2.4	Yhdyskuntarakenne	11
2.5	Palvelut	12
2.6	Liikenne.....	12
2.7	Ympäristöhäiriöt.....	13
2.8	Tekninen huolto	14
2.9	Luonnonympäristö	14
2.9.1	Maaperä ja kallioperä.....	15
2.9.2	Pohjavedet ja pintavedet	16
2.9.3	Maisema ja pinnanmuodot	18
2.9.4	Luonnonsuojelualueet ja Natura-alueet	22
2.9.5	Arvokkaat luontokohteet	24
2.9.6	Uhanalainen ja suojellisesti arvokas lajisto	29
2.10	Kulttuuriympäristö	29
2.10.1	Arkeologinen kulttuuriperintö.....	29
2.10.2	Rakennettu kulttuuriympäristö	32
3	Tavoitteet ja mitoitusperusteet	34
3.1	Tavoitteet.....	34
3.1.1	Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet	34
3.1.2	Virkistyskäyttö	35
3.1.3	Elinkeinot, palvelut.....	35
3.1.4	Liikenne ja infrastruktuuri	35
3.1.5	Rakentaminen.....	35
3.2	Mitoitusperusteet	36

3.2.1	Mitoitusnormit ranta-alueella	36
3.2.2	Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet.....	36
4	Rantayleiskaava ja sen perustelut	38
4.1	Rantayleiskaava.....	38
4.2	Kokonaismitoitus.....	38
4.3	Aluevarausten pääperustelut.....	39
4.3.1	Rakentaminen.....	39
4.3.2	Liikenne ja Infrastrukturi	41
4.3.3	Virkistys	41
4.3.4	Luonnonympäristö	42
4.3.5	Kulttuuriympäristö.....	44
4.3.6	Maa- ja metsätalousmaat.....	46
4.3.7	Ympäristöhäiriöt	46
5	Toteuttaminen	47
5.1	Rantaosayleiskaavan oikeusvaikutukset.....	47
5.2	Rakennuslupakäsittely rantaosayleiskaava-alueella	48
5.3	Jätevesien käsittely.....	48
6	Vaikutusten arviointi.....	50
6.1	Yleistä.....	50
6.2	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen	50
6.3	Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen	51
6.4	Vaikutuksen luonnonympäristöön	51
6.5	Natura-arviointi.....	52
6.6	Vaikutukset maisemaan.....	53
6.7	Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen	53
6.8	Vaikutukset liikenteeseen.....	54
6.9	Ilmastovaikutusten arviointi	54
6.10	Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset	55
7	Suunnittelun vaiheet.....	56

Liitteet:

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Luonto- ja maisemaselvitys
3. Arkeologinen inventointi
4. Rakennetun kulttuuriympäristön inventointi

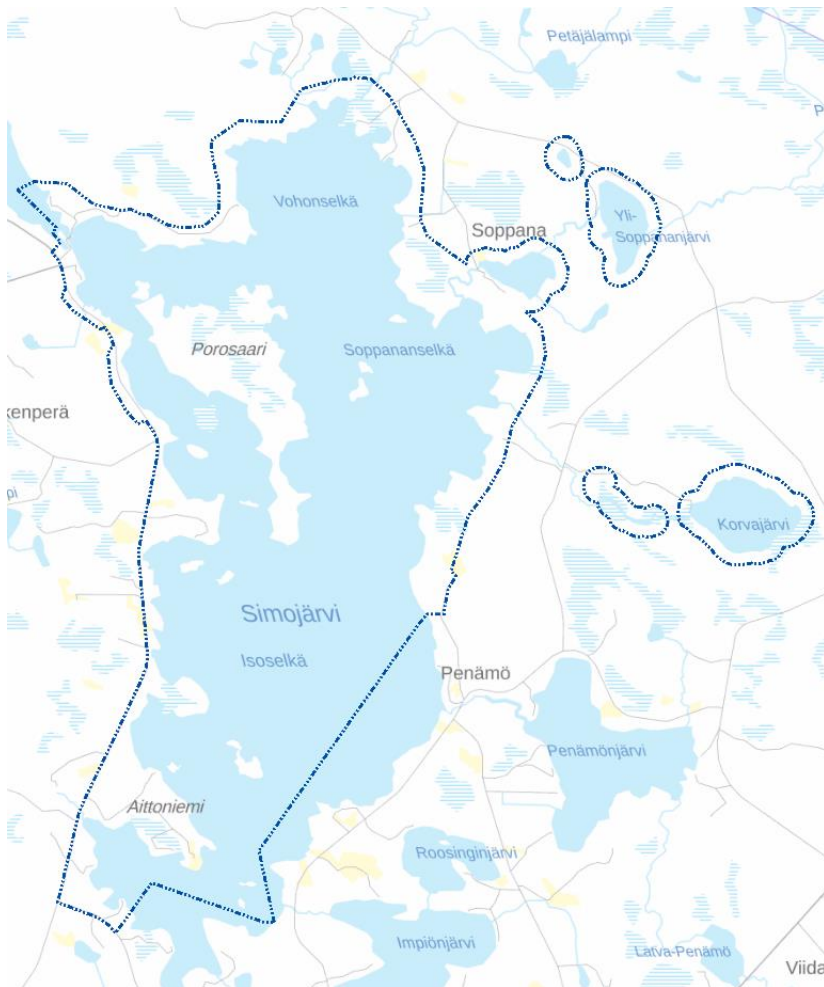
5. Mitoitustaulukko ja -kartta
6. 1. viranomaisneuvottelun muistio
7. Valmisteluvaiheen palaute ja vastineet
8. Natura-arviointi ja sen täydennys
9. Kaavaehdotuksen palaute ja vastineet

2.5.2024

Simojärven rantaosayleiskaavan päivittäminen ja laajennus, osa A

1 Suunnittelualue

Suunnittelualue käsittää Simojärven Vohonselän ja Soppananselän ranta-alueet ja osan Isoselän ranta-alueista sekä Korvajärven, Korvalammit, Yli-Soppananjärven ja Pikku Petäjälammen. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 77,02 km².

Kuva 1. Suunnittelualueen likimääräinen raja-alue sinisellä katkoviivalla.

2.5.2024

2 Perustiedot

2.1 Suunnittelutilanne

2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (Valtioneuvoston päätös 14.12.2017, voimaantulo 1.4.2018) tarkoituksena on edistää hyvän elinympäristön ja kestävä kehityksen toteutumista alueiden käyttöä koskevassa päätöksenteossa. MRL:n 24 § velvoittaa: ”Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.”

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

Simojärven rantaosayleiskaavaa koskevat erityisesti tavoitteiden seuraavat asiakokonaisuudet:

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viher-alueverkoston jatkuvuudesta.

2.1.2 Maakuntakaava

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.5.2022. Maakuntakaava on kuulutettu voimaan 21.9.2022. Maakuntakaava kumoaa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavat sekä Rovaniemen vaihemaakuntakaavan.

Suunnittelualuetta koskevat seuraavat maakuntakaavan merkinnät:

- maaseudun kehittämisen kohdealue (mk)
- matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyskehitämisen kohdealue (mv)
- maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)
- maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY)
- luonnonsuojelualue (SL)
- kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue tai kohde (ma)

2.5.2024

- paliskunnan raja / esteita
- pohjavesialue
- ekologinen yhteystarve
- ulkoilureitti

Kuva 2. Ote Rovaniemen ja Itä-Lapin hyväksytystä maakuntakaavasta (2022).

KOKO MAAKUNTAKAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET:

SUUNNITTELMÄÄRÄYKSET:

Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä,

elinympäristön laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen erityisolosuhteisiin.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maapuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja

turvattava niille riittävät alueelliset toimintaedellytykset.

2.5.2024

Rovaniemen taajaman alueella seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön alaraja on 5 000 k-m². Muualla kaava-alueella seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön alaraja on 4 000 k-m².

Ranta-alueilla taajamatoimintojen alueiden (A), asuntovaltaisten alueiden (AA), keskuskylä (at), keskustatoimintojen alueiden (C) ja keskustatoimintojen kohteiden (c) ulkopuolella vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen. Ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.

Maankäytön suunnittelussa on alueen erityispiirteisiin tukeutuen otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet, rakennetut kulttuuriympäristöt ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistettävä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara-alueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.

Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.

Maankäytön suunnittelussa on huolehdittava maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden alueiden säilymisestä.

Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloiden suunnittelussa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä selvittävä ja otettava huomioon tuulivoimaloiden vaikutukset tutkajärjestelmiin, puolustusvoimien radioyhteyksiin ja muihin viestintäjärjestelmiin.

Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset.

Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittäisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Maankäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asema-kaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan

2.5.2024

ja että rakentaminen on kestävän kehityksen mukaista. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat.

Suunnittelussa on pyrittävä ehkäisemään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Alueiden käyttöä suunniteltaessa tulee varmistaa kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus (kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta tärkeät alueet tai kohteet, kiinteät muinaisjäännökset tai muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet), ja oltava yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon sekä varauduttava tarpeellisiin selvityksiin. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Määräys koskee myös vedenalaisia muinaisjäännöksiä.

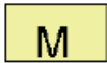
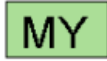
Suunniteltaessa suojelualueen, suojeluohjelmaan kuuluvan alueen tai sen läheisyydessä olevan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 -verkostoon sisällytettyihin alueisiin kohdistuvien toimintojen vaikutukset on tarvittaessa arvioitava LSL 65 §:n mukaisesti.

RAKENTAMISRAJOITUS:

Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostojen tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, L, LL, EN, EJ, ET, EP, EP1, EP-2, EAH, er1, SL, Se, SM, SR, SR1, vt, kt, st, yt, voimajohto). Rajoitus laajennetaan koskemaan kaivosalueita (EK), suojavyöhykkeitä (sv), lentoliikenteen varalaskupaikkoja (sv2), melualueita (me, me1, me3, me4 ja me5), sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Rajoitus ei koske tuulivoimaloiden alueita (tv) eikä tuulivoimapotentiaalisia (tv1) alueita.

	MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE, MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistystyksen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.
	MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.
	EKOLOGINEN YHTEYSTARVE Merkinnällä osoitetaan ekologiseen verkostoon liittyviä olemassa olevia tai tavoitteellisia yhteyksiä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät yhteydet.

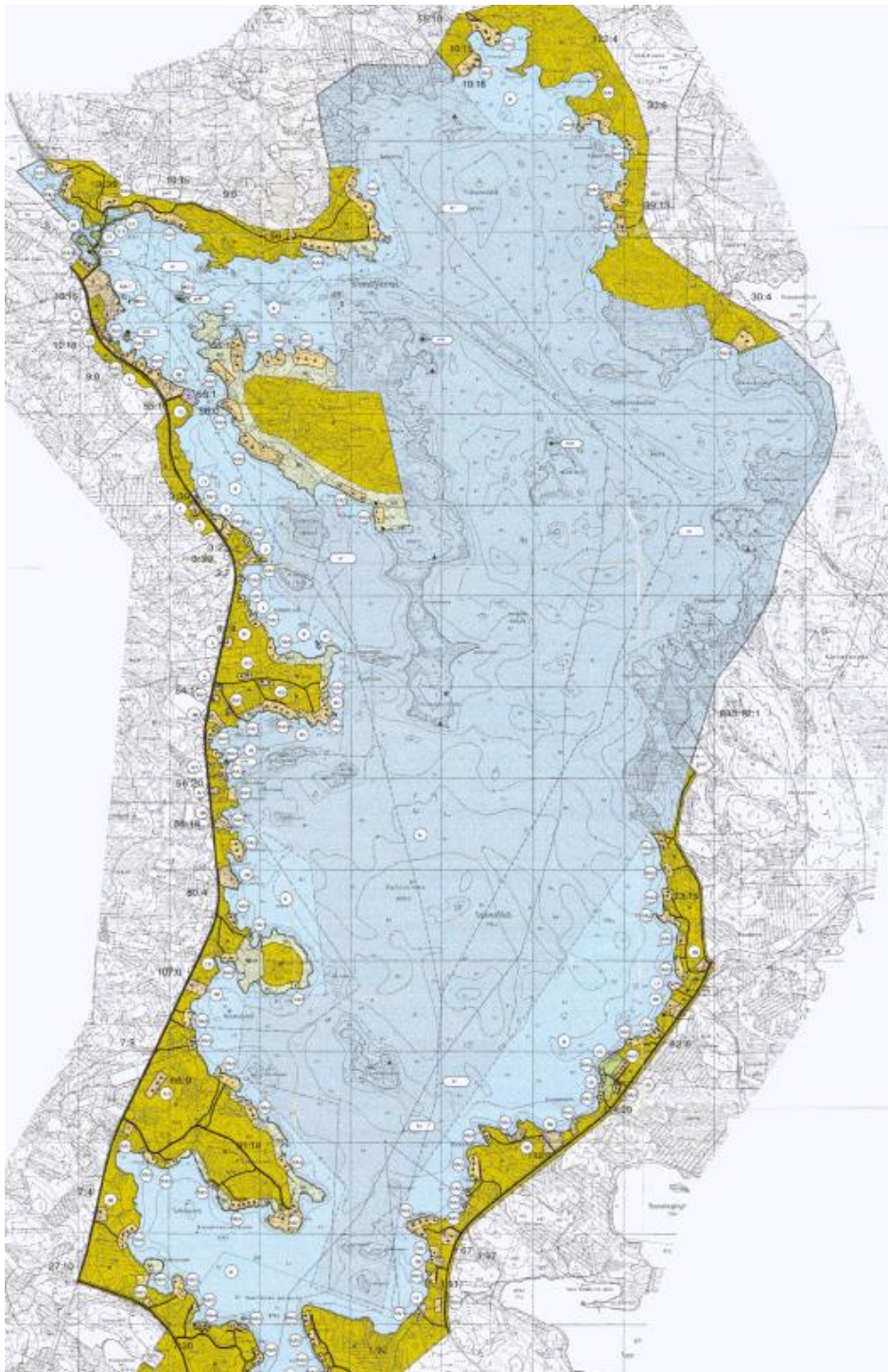
2.5.2024

	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouden tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.
	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA. Merkinnällä MY osoitetaan valtion mailla olevia METSO-alueita ja Metsähallituksen suojelumetsiä sekä soidensuojelun täydennyskohteita. <i>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden säilyminen sekä alueen erityiset luonnonarvot.</i>
	LUONNONSUOJELUALUE Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.
	PALISKUNNAN RAJA / ESTEAITA Merkinnällä osoitetaan paliskuntien välinen raja tai esteaita. <i>Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa paliskunnan esteaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään.</i>
	KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA/TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA TÄRKEÄ ALUE TAI KOHDE Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet. <i>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.</i> <i>Kohteeseen tai alueeseen merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on alueelliselle vastuumuseolle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.</i>
	TÄRKEÄ TAI VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä. <i>Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu, määrä tai käyttökelpoisuus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.</i>
	ULKOILUREITTI

2.1.3 Yleiskaava

Osalla suunnittelualueesta on voimassa Simojärven rantaosayleiskaava, jolla on ohjattu rantarakentamista. Kaava on valmistunut 1997.

2.5.2024

Kuva 3. Ote Simojärven rantaosayleiskaavasta, alue I.

2.1.4 Asemakaava

Suunnittelualueella on kolme ranta-asemakaavaa:

2.5.2024

Mustalahden ranta-asemakaava 14.7.1988 ja muutos 21.8.2000
Vohonpetäjän ranta-asemakaava, hyväksytty 11.6.2012.
Piilolan ranta-asemakaava, hyväksytty 2.6.2014.

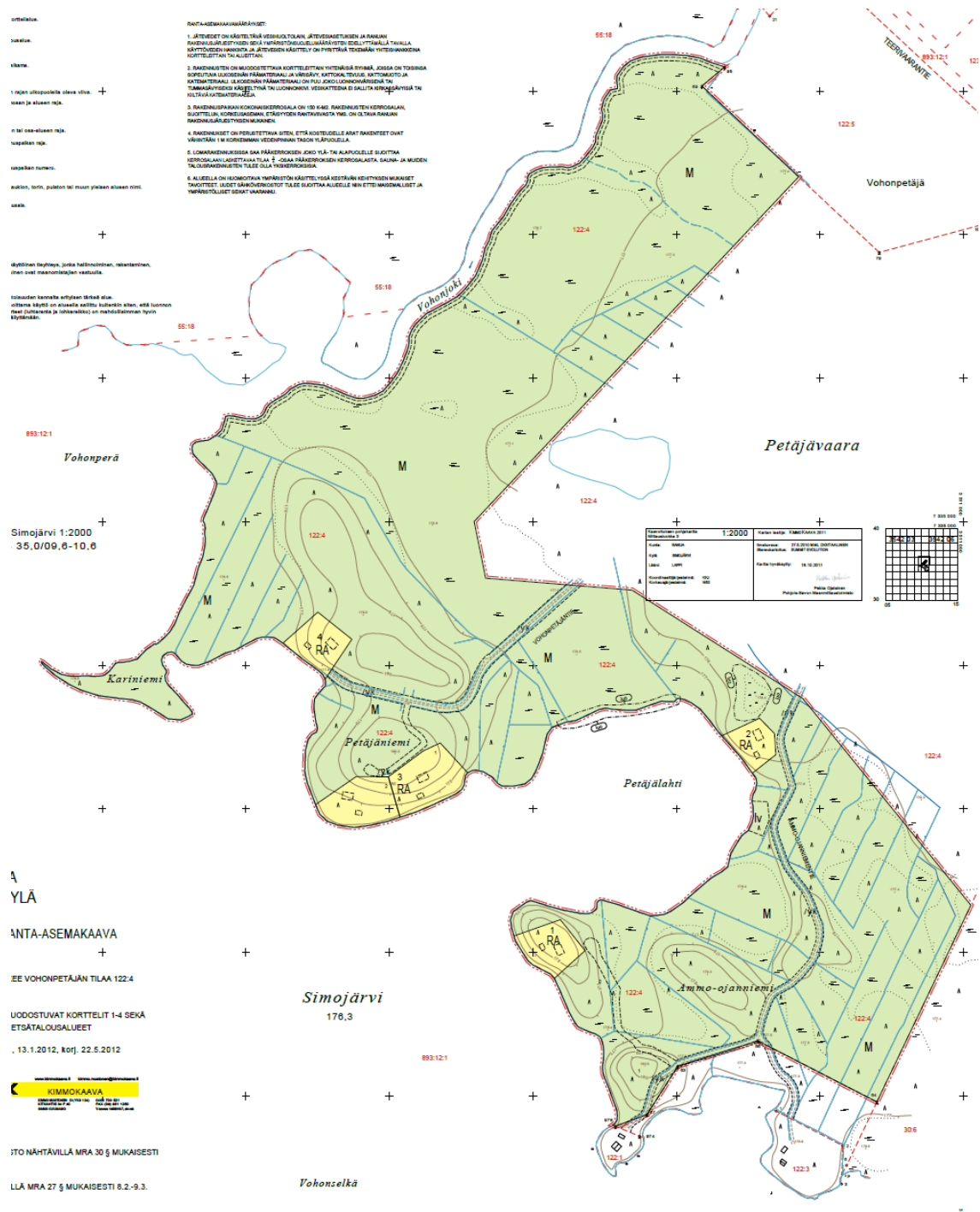

Kuva 4. Ranta-asemakaava-alueiden sijainti.

Kuva 5. Ote Mustalahden rantakaavasta.

Kuva 6. Ote Piilolan ranta-asemakaavasta.

2.5.2024

Kuva 7. Ote Vohonpetäjän ranta-asemakaavasta.

2.2 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Ranuan kunnan itäosassa Simojärven alueella. Suunnittelualue käsittää Simojärven Vohonselän ja Soppananselän ranta-alueet ja osan Isoselän ranta-alueista sekä

2.5.2024

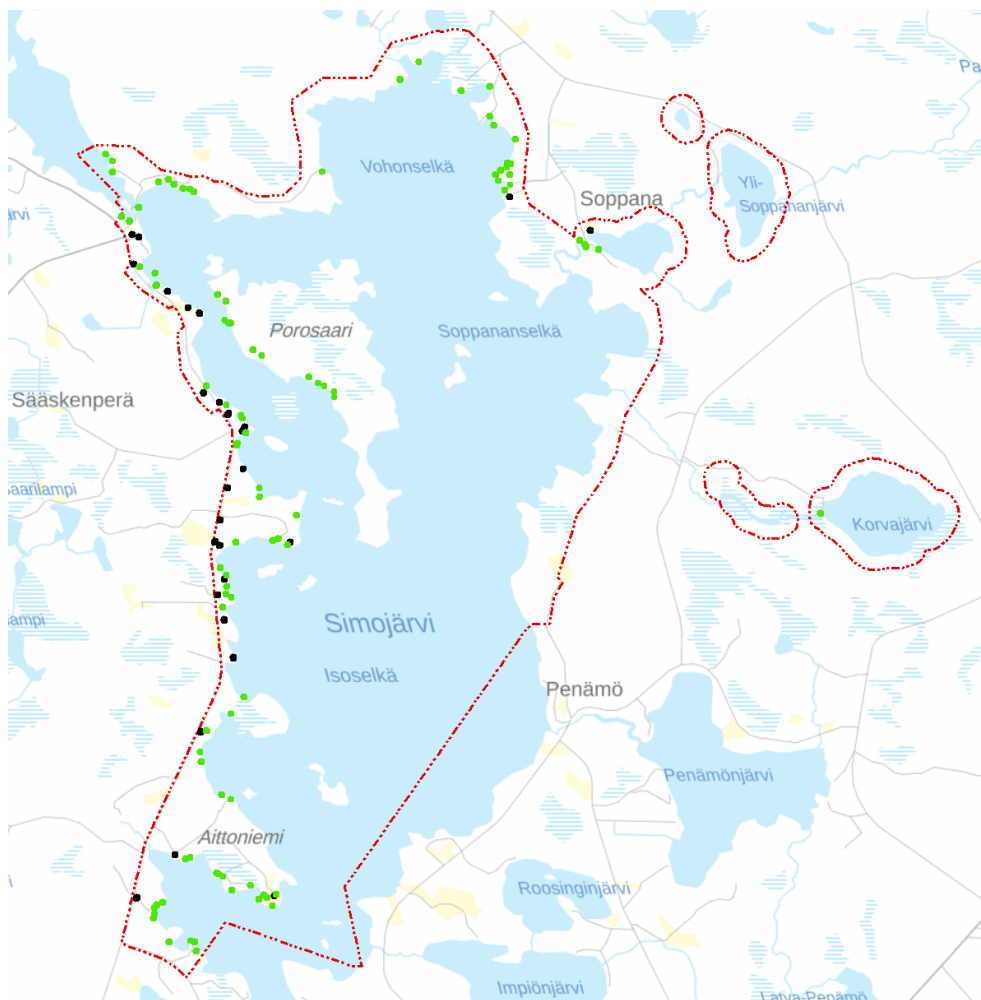
Korvajärven, Korvalammit, Yli-Soppananjärven ja Pikku Petäjälammen. Suunnittelualueella on jonkin verran olemassa olevaa loma-asutusta ja vakituista asutusta pääosin Simojärven länsirannoilla. Suuri osa Simojärvestä ja osa sen itärannoista kuuluu rantojensuojeluohjelmaa ja Simojärven Natura-alueeseen.

2.3 Maanomistus

Suunnittelualueen itäosasta suurin osa on valtion omistuksessa, muutoin alue on pääosin yksityisomistuksessa.

2.4 Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualueella on Maanmittauslaitoksen maastotietokannan perusteella 100 lomarakennusta ja 29 vakituista asuinrakennusta. Tilastokeskuksen ruututietokannan 2020 (250mx250m) mukaan suunnittelualueella asuu vakituisesti 35 henkilöä. Loma-asutus ja vakituinen asutus on sijoittunut pääosin Simojärven länsirannalle. Suunnittelualueen muut vesistöt ovat kokonaan tai lähes kokonaan rakentamattomia.

Kuva 8. Asuinrakennusten (mustalla) ja loma-asuntojen (vihreällä) sijoittuminen suunnittelualueella (punainen raja) (Maastotietokanta, MML).

2.5.2024

2.5 Palvelut

Palvelut haetaan Ranuan keskustasta, jonne on matkaa suunnittelualueelta noin 50–70 kilometriä.

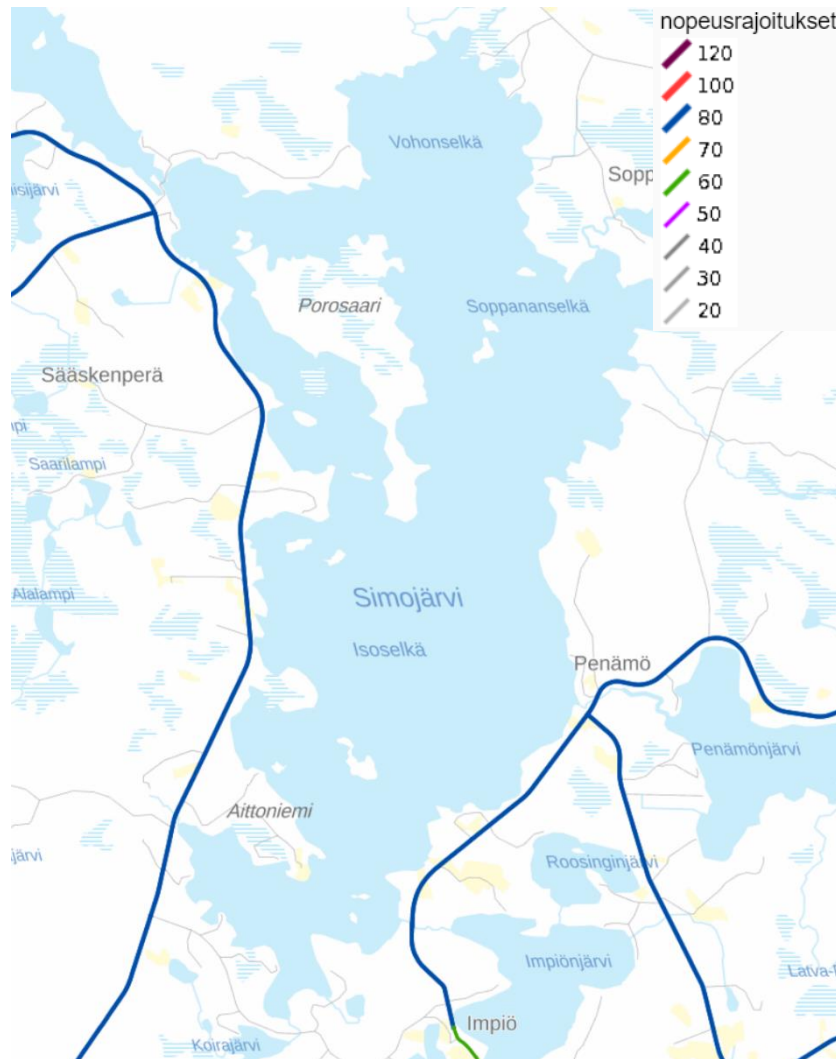
2.6 Liikenne

Suunnittelualueen länsipuolella kulkee pohjois-eteläsuuntaisesti yhdystie 19599 (Simojärventie), jonka liikennemäärä on suunnittelualueen kohdalla on 48 ajon./vrk.

Kuva 9. Maantiet suunnittelualueen läheisyydessä (Väylävirasto 2020).

2.5.2024

Kuva 10. Maanteiden nopeusrajoitukset suunnittelualueella ja sen läheisyydessä (Väylävirasto 2020).

2.7 Ympäristöhäiriöt

Liikenteen melu

Meluntorjuntaa ohjaavat Suomessa Valtioneuvoston päätöksen VNp 993/1992 mukaiset seuraavat melutason ohjearvot:

Ulkona	LAeq, klo 7-22	LAeq, klo 22-7
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välitörmässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB ¹⁾
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, taajamien ulkopuoliset virkistysalueet ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB

¹⁾ Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB.

Laskennalliset melualueet on määritetty Ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston ohjeen 6/1993: Tieliikenteen laskentamalli mukaisesti. Melualueet on määritetty Väyläviraston kullekin

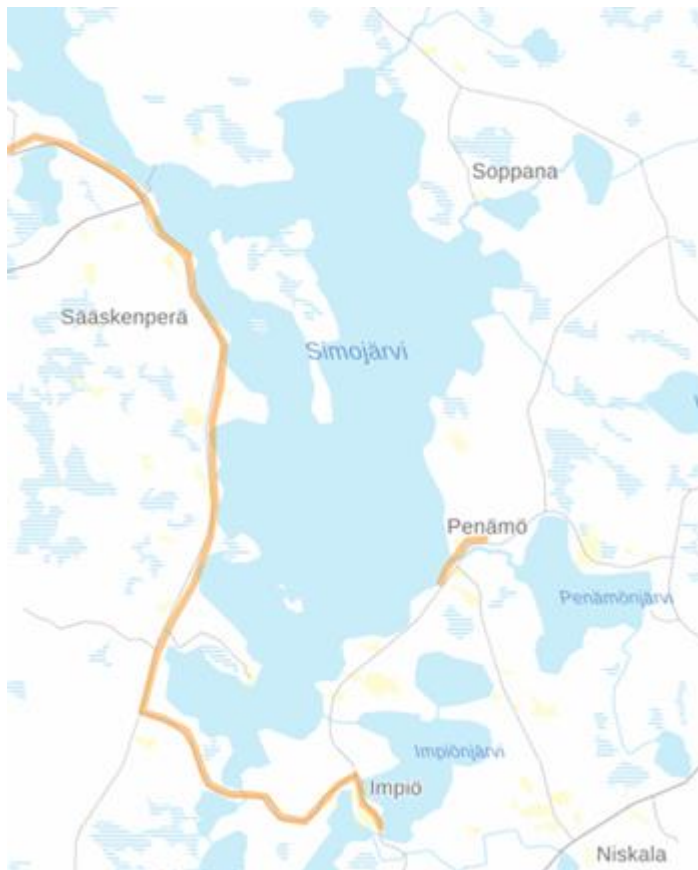
2.5.2024

tieosalle ilmoittamien vuoden 2020 liikennemäärien ja nopeusrajoitusten perusteella. Oletuksena on tien sijainti 1 m penkereellä.

Melun lähtötaso Simojärventiellä on päivällä 55,6 dB ja yöllä 48,3 dB. Asuinrakennusalueiden osalta jo melun lähtötaso on lähes alle ohjearvojen. Lomarakennuspaikkojen osalta 45 dB:n laskennallinen päiväajan melualue ja 40 dB:n yöajan melualue ulottuvat noin 50 metrin päähän tiestä.

2.8 Tekninen huolto

Suunnittelualueella on vesijohtoverkostoa Simojärven länsirannalla Kultisalmen eteläpuolella.

Kuva 11. Vesijohtoverkoston päälinjat

2.9 Luonnonympäristö

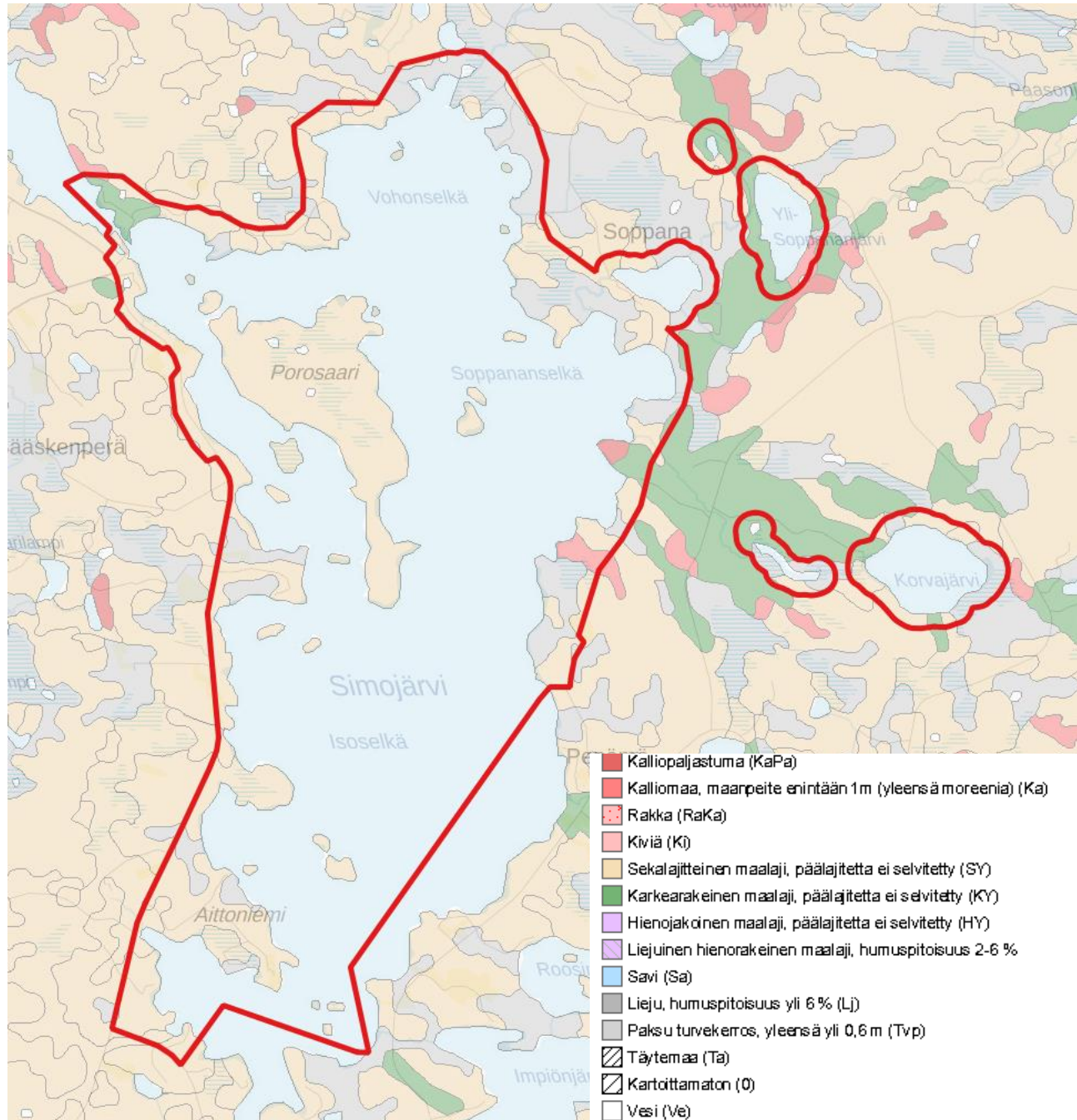
Kaavatyötä varten on laadittu luonto- ja maisemaselvitys (FCG 2022). Selvityksen raportti liitetään kaava-aineistoon ehdotusvaiheessa. Selvityksen maastotyöt on suoritettu kesän 2021 aikana. Selvityksessä alueen ranta-alueiden kasvillisuutta ja luontotyyppejä on inventoitu. Koko kaava-alueen pesimälinnustoa on tarkasteltu pesimäkauden aikana havainnoimalla alueen vesi- ja rantalinnustoa sekä rantametsien ja talousmetsien maalinnustoa alueen luontotyyppi-inventointien yhteydessä. Direktiivilajiston osalta inventointien yhteydessä selvitettiin liito-oravan esiintymistä kaava-alueella. Maisemaselvitys perustuu olemassa olevaan aineistoon, karttatarkasteluihin sekä maastoinventointiin.

Kaavaselostusta täydennetään luonnonympäristön ja maiseman osalta kaavaehdotusvaiheessa.

2.5.2024

2.9.1 Maaperä ja kallioperä

Suunnittelualueen maaperä on moreenia (sekalajitteinen maalaji, päälajitetta ei selvitetty), soiden turvemaita ja paikoin kalliopaljastumaa, kalliomaata tai karkearakeista maalajia, jonka päälajitetta ei ole selvitetty. Kallioperä on pääosin tonaliittista gneissia. Alueen koillisosassa kallioperä on migmatiittista graniittia.

Kuva 12. Maaperä suunnittelualueella.

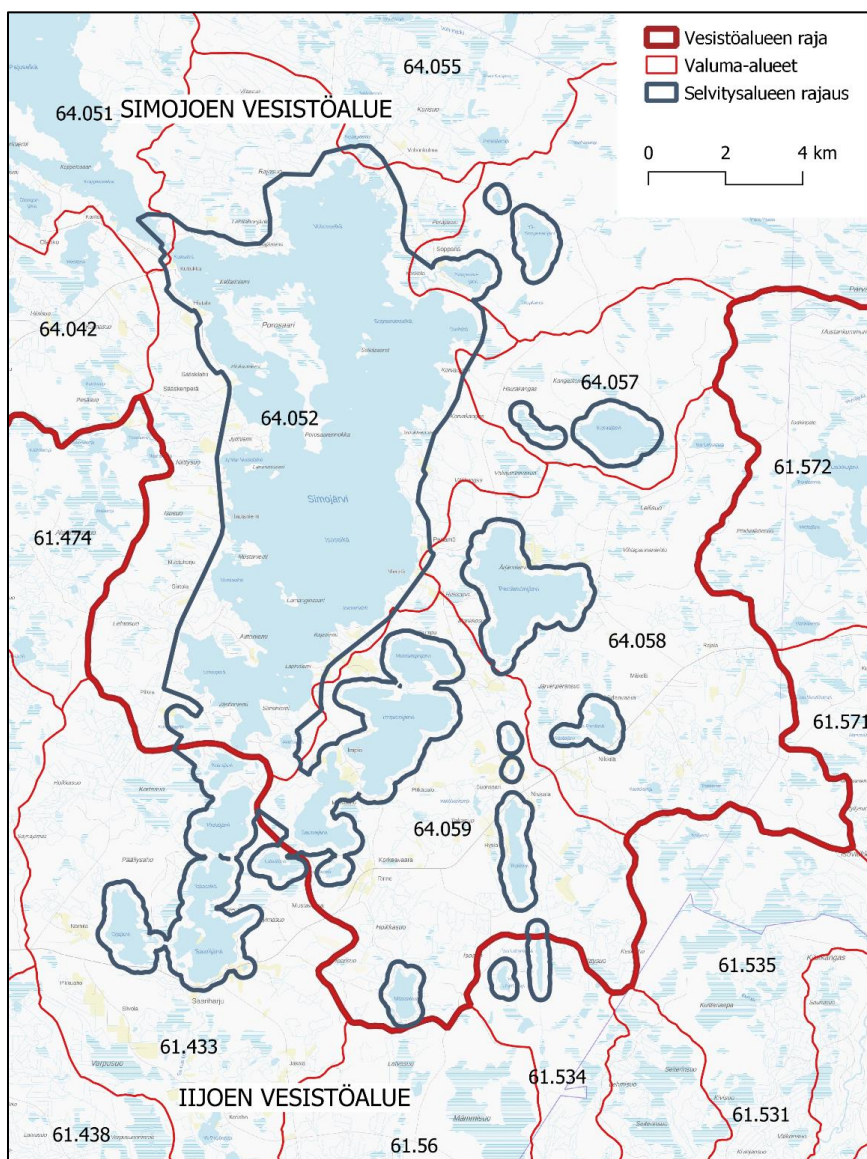
2.5.2024

2.9.2 Pohjavedet ja pintavedet

Suunnittelualue kuuluu Simojoen vesistöalueeseen (64) ja Isoselän-Soppananselän alueeseen (64.052), Pajuselän-Näskänselän alueeseen (64.051), Korvaojan valuma-alueeseen (64.057) ja Paa-sonjoen valuma-alueeseen (64.056).

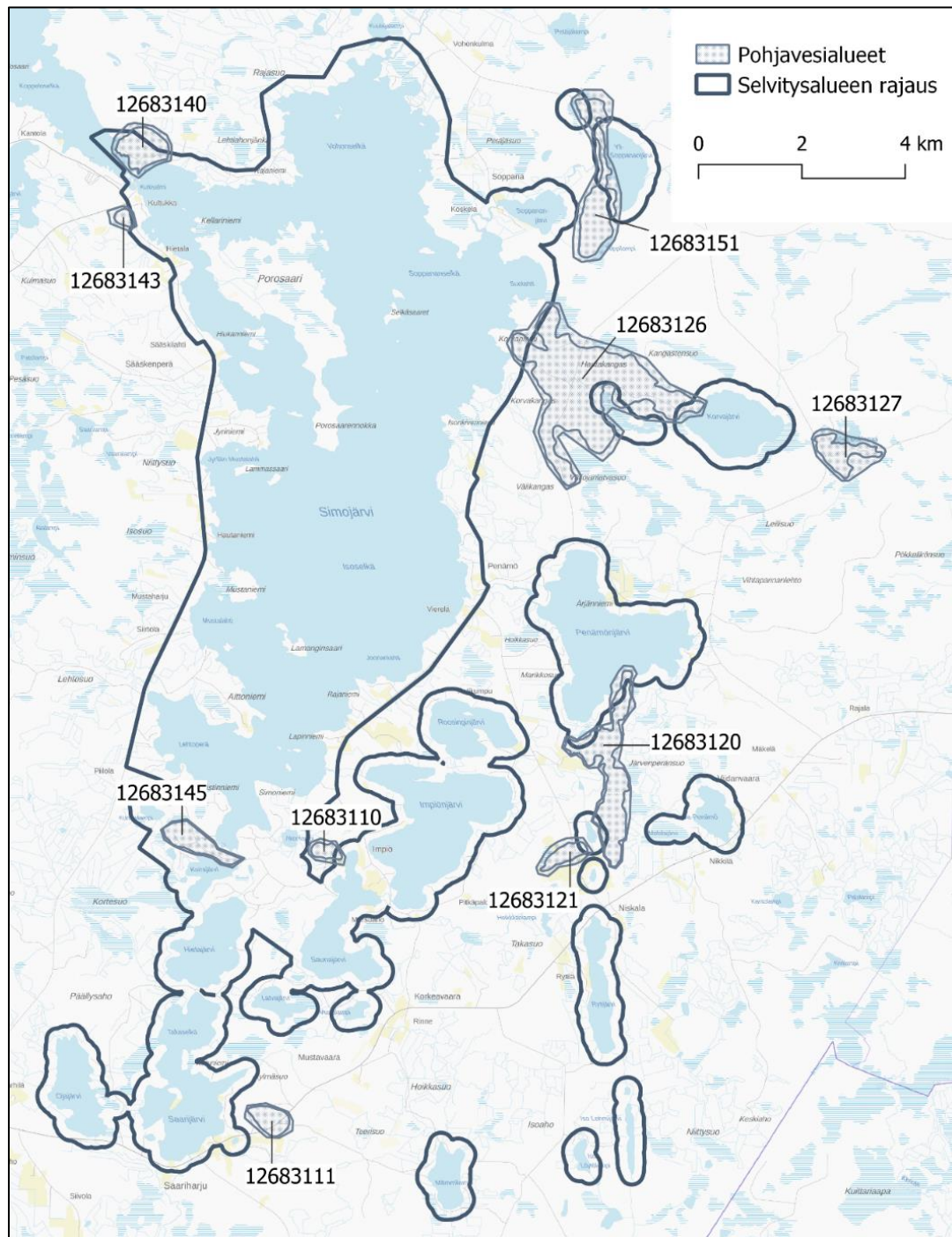
Suunnittelualueen pintavesien ekologinen tila on Simojärven ja Korvajärven osalta erinomainen ja muiden pintavesien osalta hyvä (Vesikartta 2019, SYKE).

Suunnittelualueelle sijoittuu neljä luokiteltua pohjavesialuetta: Kultisalmi (12683140, (2) Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue), Luomankangas (12683143, (1) Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue), Korvakangas (12683126, (2) Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue) ja Soppanan Välikangas (12683151 (2) Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue).

Kuva 13. Vesistöalueet sekä valuma-aluejako.

2.5.2024

Kuva 14. Pohjavesialueet.

2.5.2024

2.9.3 Maisema ja pinnanmuodot

Kuva 15. Suunnittelualan pinnanmuodot (Rinnevarjostusaineiston ja maastokartan yhdistelmä, MML)

2.5.2024

Kuva 16. Ortoilmakuva suunnittelualueen pohjoisosasta.

2.5.2024

Kuva 17. Ortoilmakuva suunnittelualueen eteläosasta.

Suunnittelualueesta suurin osa kuuluu maakuntakaavassa osoitettuun maakunnallisesti arvokkaaseen Simojärven eräkäyntimaiseman alueeseen. Aluetta on kuvassa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava-aineiston Aluekuvaukset-liitteessä 1 (2022) seuraavasti:

Alueen nimi:	SIMOJÄRVEN ERÄNKÄYNTIMAISEMA
Sijainti ja kuvaus:	Simojärvi on suuri erämaajärvi, jonka rannoilla on hajallaan pieniä tilakeskuksia sekä suhteellisen paljon lomamökkejä. Alueella on rikas arkeologinen kulttuuriperintö. Simojärven alue on vaihtumismäyhyä lännen suomaastojen ja idän vaara-alueiden välillä. Alueella on asuttu ja liikuttu jo kivikaudelta lähtien, mistä ovat todisteena muun muassa runsaat asuinpaikkalöydöt ja pyyntikuopat. 1500-luvulla kemiläiset ja iiläiset käyttivät Simojärveä kalastuspaikkana, ja 1600-luvulla talonpoikaisasutus alkoi yleistyä alueella. 1800-luvun lopussa puunjalostusteollisuus tarvitsi runsaammin raaka-ainetta ja savotat ulottuivat myös Simojärven ympäristöön. Nykyisin alueella on myös matkailijoita ja kalastajia palvelevia majoituspalveluita sekä laajahko reittiverkosto. Järven ympäristö on erityisesti kaunis luontokohde ja järvi itsessään suosittu kalastuskohde. Alueeseen sisältyy valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö 2009 -kohde Putkivaaran kylä.
Varausperuste:	Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Etelä- ja Keski-Lapin arvokkaiden maisema-alueiden inventointi 2011–2013.
Kehittämisperiaate:	Turvataan kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilyminen. Kehitetään virkistys- ja matkailukohteena.

2.5.2024

Merkittävimmät luonnonmaisemalliset arvot keskittyvät Simojärven karuun vesimaisemaan kokonaisuutena sekä Soppanan ja Hautakankaan alueen erämaiseen luontoon ja harjumaisemaan (Hautakangas-Korvakangas sekä Soppanan Välikangas harjualueet). Korvajärven eteläpuoleinen Leilisuo ja Korvalampea ympäröivät suot ovat kokonaisuudessaan maisemallisesti edustavi, erämaisia suoalueita, jotka liittyvät harjumaisemaan. Luonnonmaisemaltaan edustavia kohteita ovat lisäksi joki- ja koskimaismat (mm. Paasonjoki-Keskijoki-Soppananjoki, Korvajoki) sekä purojen pienmaisemat

Kulttuurimaisemaltaan paikallisesti arvokkaan kokonaisuuden muodostaa Soppananjärven länsirannan kulttuurimaisema, jossa Soppananjoen molemmin puolin on viljeltyjä peltoja, rantaniittyjä sekä pihapiirejä vanhoine rakennuksineen. Simojärven rannoilla ei ole vesimaisemasta erottuvia kulttuurimaisemaltaan edustavia kohteita.

Simojärven rannoilla on kolme paikallisesti arvokasta perinnebiotooppikohdetta (Porosaaren niittymäiset pellot, Mustaharjun pihaketo, Vierelän metsälaidun ja Kuittarin myllyn rantaniitty), joihin liittyy kulttuurihistoriallisia arvoja.

Taulukko 1

Osa-alueen A maisemallisesti arvokkaat alueet (kma = kulttuurimaisema, lma = luonnonmaisema, pm = perinnemaisemakohde).

Nro	Nimi	Kuvaus
LM1	Etuniemi, Simojärvi	Maisemasta erottuva niemi
LM2	Nimetön saari, Simojärvi	Maisemasta erottuva saari
LM3	Tupakkisaari, Simojärvi	Maisemasta erottuva saari ja niemi
LM4	Koivusaari, Simojärvi	Maisemasta erottuva saari
LM5	Jyrinaho, Simojärvi	Maisemasta erottuva niemi
LM6	Kivisalmen saari, Simojärvi	Maisemasta erottuva niemi, saari
LM7	Hiukanniemi, Simojärvi	Karu saari kangas-suomaisemaa
LM8	Nimetön niemi, Simojärvi	Maisemasta erottuva niemi
LM9	Nimetön ranta, Simojärvi	Maisemasta erottuva suoranta
LM10	Korkiasaaren luoto, Simojärvi	Pieni saari
LM11	Kultikangas, nimetön niemi, Simojärvi	Maisemasta erottuva männikköniemi, jyrkkä rinne
LM12	Kultukka saaret, Simojärvi	Kaksi maisemasta erottuvaa pientä saarta
LM13	Venäläissaari, Simojärvi	Maisemasta erottuva männikkösaari
LM14	Kellariniemi, Simojärvi	Erottuva avosoiden ja mäntyniemien kokonaisuus
LM15	Porosaaren pohjoisranta, Simojärvi	Karu kangasantametsä
LM16	Rajasaaret, Simojärvi	Saariryhmä
LM17	Rajaniemi, Simojärvi	Karumaisema
LM18	Nimetön niemi, Simojärvi	Erottuva niemi

2.5.2024

LM19	Nimetön niemi, Simojärvi	Maisemasta erottuva niemi
PM 1	Porosaaren niittymäiset pel- lot, Simojärvi	Perinnebiotooppi. Vanhaa viljelysmaisemaa, vanhat hirsira- kennukset. Pellon reunassa hakamaisia koivikoita, joilla huo- mionarvoisia lajeja mm. maariankämmeä, isolaukku, keto- silmäruoho ja nurmitatar. 2,32 ha
PM 2	Mustaharjun pihaketo, Si- mojärvi	Perinnebiotooppi. Pihapiirin pihaketo, jossa jäljellä perinne- biotooppien kasvillisuutta. Huomionarvoinen laji ahonoidan- lukko. Reunusmetsien puustossa säilynyt hakamaan piirteitä. 1,18 ha
PM 3	Vierelän metsälaidun, Simo- järvi	Perinnebiotooppi, paikallisesti arvokas. Kangasmetsää, joka on ollut lihakarjan metsälaidunta. Vierelän tilan kohdalla Si- mojärveen purkautuu pohjavesiä. 2,74 ha
PM 4	Kuittarin myllyn rantaniitty, Simojärvi-Penämönjoki	Perinnebiotooppi. Kuittarin mylly sijaitsee Penämönjoen suun lähistöllä. Purovarsi alkanut kasvaa umpeen. 0,29 ha
KM 1	Soppanan kulttuurimai- sema, Soppananjärvi	Pihapiirit, vanhoja rakennuksia, Soppananjoen rakenteet. Rantapeltoja ja -niittyjä järven alavalla länsirannalla.

2.9.4 Luonnonsuojelualueet ja Natura-alueet

Suunnittelualueelle sijoittuu Simojärven Natura-alue. Simojärvi (FI1301205) on liitetty Suomen Na-
tura 2000 -suojeluverkostoon luontodirektiivin perusteella (SAC-alue). Alueen pinta-ala on 6367 ha.
Suojelun perusteena olevat luontotyypit: hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet,
vaihtelutissuot ja rantasuot, aapasuot, boreaaliset luonnonmetsät, puustoiset suot. Suojelun perus-
teena olevat lajit: saukko.

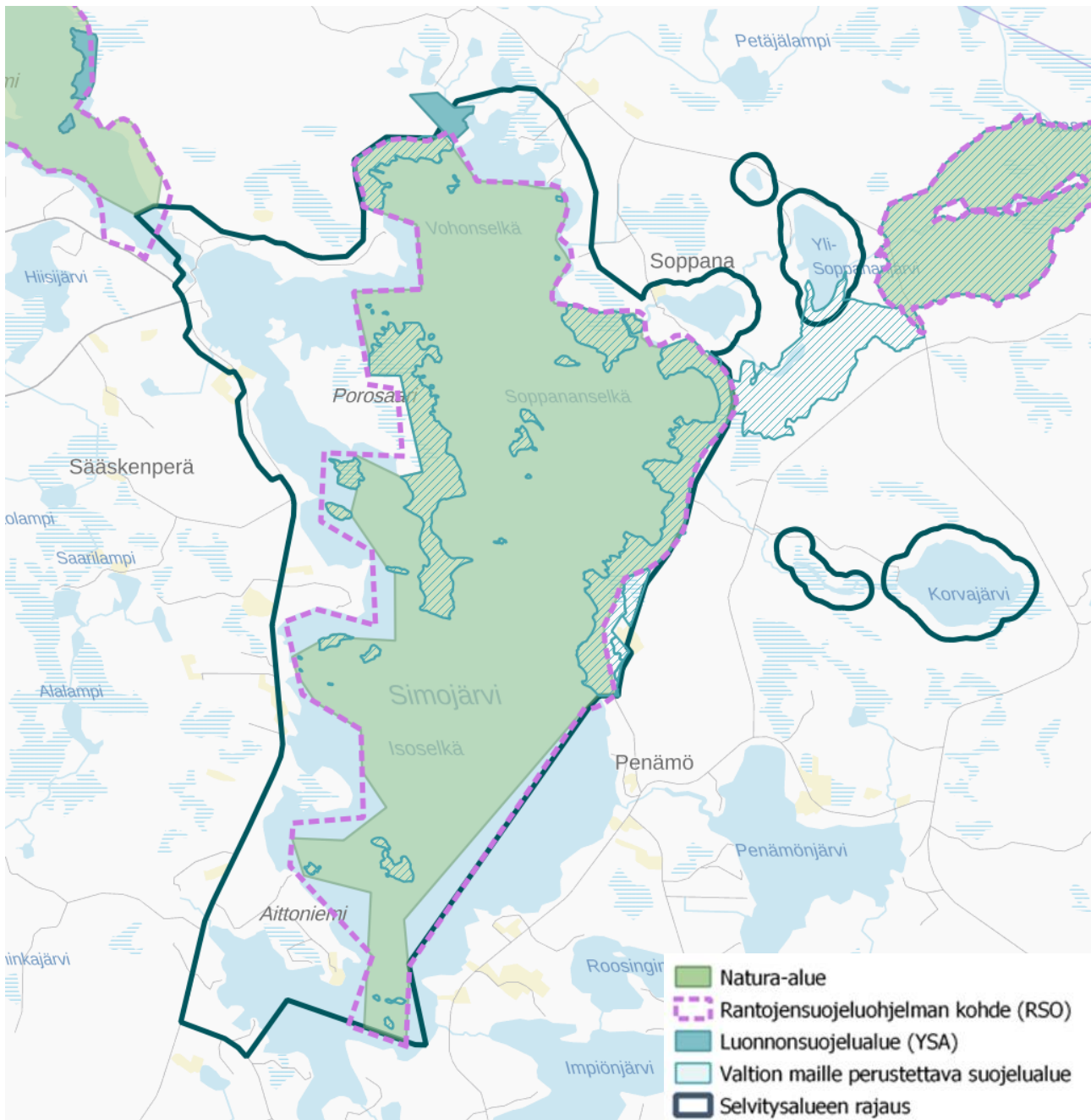
Simojärvi kuuluu rantojensuojeluohjelmaan (Simojärvi, RSO120117). Alueen suojelu toteutetaan
luonnonsuojelulain ja rakennuslain keinoin. Alueella on kolme yksityistä luonnonsuojelualuetta. Si-
mojärvi on osa suojeltua valuma-aluetta, koskiensuojelulain piiriin kuuluvaa kohdetta (Simojoen ve-
sistö, MUU120042).

Simojärven alueen kallioperä on graniittia, migmatiittia ja graniittigneissä. Maaston muodot ovat loi-
vapiirteisiä. Rannat ovat moreenipeitteisiä ja suurelta osin soistuneita. Simojärvi kuuluu uposruoho-
järviin. Sille on luonteenomaista ilmaversoiskasvillisuuden niukkuus ja uposruohojen, pohjalehtisten
ja vesisammalten runsaus. Kortteikot ja ruovikot ovat harvoja ja kapeita. Rantojen suot ovat pääasi-
assa rämeitä. Kangasmailla tuoreet kankaat ovat vallitsevia. Kasvillisuuden yleiskuva alueella on karu.

Simojärven linnusto on monipuolinen. Myös kalastonsa puolesta Simojärvi on arvokas osa Simojoen
vesistöä. Järvessä tavataan 13 kalalajia, mm. siika, muikku, järvitaimen ja harjus.

Suunnittelualueen pohjoisosaan sijoittuu Vohonperän suojelualue (YSA207188).

2.5.2024

Kuva 18. Luonnonsuojelualueet, Natura-alueet ja rantojensuojeluohjelman alueet.

2.5.2024

2.9.5 Arvokkaat luontokohteet

Suunnittelualueen todetut kasvillisuuskohteet ovat luonnontilaisia soita, virtavesiä reunustavia korpia sekä pienvesistöjen välittömiä lähiympäristöjä (purot, norot, alle hehtaarin kokoiset lammet). Kohteet ovat valtaosin luonnon monimuotoisuutta turvaavia kohteita, mahdollisia metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Lähteet, tihkupinnat ja norot ovat vesilain suojeltuja luontotyyppejä (VesiL 2 luku 11 §).

Simojärven rannoilla luonnonsuojelulain 64 §:n mukaiset luonnontilaiset hiekkarannat on jo sisällytetty suojelualueisiin ja suojelualuevarauksiin. Inventoinneissa Simojärveltä ja Yli-Soppananjärveltä luontokohteina rajatut hiekkarannat eivät laajuudeltaan ja muilta ominaispiirteistään täytä luonnonsuojelulain mukaisen suojeltavan luontotyyppin kriteereitä.

Suomen metsäkeskuksen paikkatiedossa on osa-alueelta A kaksi rajattua metsälain erityisen tärkeää elinympäristökohdetta (MetsäL 10 §) (kohteet 6 ja 8), jotka ovat kangasmetsäsaareke luonnontilaisella suolla sekä pienveden (noro) lähiympäristö.

Simojärveltä on luontoselvityksessä rajattu 11 linnustollisesti merkittävää kohdetta. Näissä kohteissa havaittiin edustavaa vesi- ja rantalinnustoa, useampia uhanalaisia, silmälläpidettäviä tai muuten huomionarvoisia lajeja sekä lintudirektiivin liitteen I lintulajeja. Linnustokohteina on rajattu petolintujen pesäpaikkoja, loppilintujen pesimäluotoja ja kuikan pesäpaikkoja.

Lähtöaineiston ja maastoinventoinnin perusteella rajatut luonnonsuojelullisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet ja kohteet on esitetty seuraavassa taulukossa ja niiden sijainnit ja rajaukset ilmenevät kuvista 19 ja 20.

Taulukko 2. Osa-alueen A luontokohteet, kuvaukset, arvoluokituksen perusteet ja lajistohuomiot.

Nro	Nimi	Arvoluokka, kohteen kuvaus	Peruste	Lajisto, huomiot
1	Rajaselän niemet ja luodot, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Linnustokohde. Karuja luotoja, niemen kärkiä. Isovarpurämettä niemien välissä. Kohteella myös maisemallista arvoa	Lintudirektiivi Uhanalaiset lajit	Selkälokin (EN) pesä. Pesivänä myös kalatiira (DIR) ja kalalokki.
2	Rajaselän luoto, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Linnustokohde, pieni luoto	Lintudirektiivi Uhanalaiset lajit	Kalatiira (DIR) ja naurulokki (VU)
3	Rajaniemi, Simojärvi	<i>Luokka 1: Lainsäädännöllä turvattu kohde</i> Linnustokohde	Lintudirektiivi, Suuret petolinnut (LSA 19 §)	Kalasääksen (DIR) pesä
4	Kellariniemi, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Porosaaren luoteisosan maisemallisesti arvokas niemi ja saari, joissa luonnontilaisia avo- ja puustoisia soita sekä mäntykankaita.	Lintudirektiivi, MetsäL 10§ Luonnontilaiset suot	Kurki (DIR), kalalokki, västäräkki (NT), saranevat (NT/-), isovarpurämeet (NT/-)
5	Porosaaren pohjoisranta ja luodot, Simojärvi	<i>Luokka 1: Lainsäädännöllä turvattu kohde</i> Linnustokohde	LSL 70§, LSA 19§	Kalasääksen (DIR) pesiä

2.5.2024

			Lintudirektiivi	
6	Porosaaren metsäsaareke, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> 0,15 ha Metsäsuunnittelussa metsälain 10§ mukainen kangasmetsäsaareke ojittamattomalla suolla. Kuivahko mäntykangas, puuston keski-ikä 70 vuotta. 0,15 ha)	Metsäl 10§	Kangasmetsäsaareke
7	Nevalan puronvarsikorpi, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Metsälakikohteena rajattu puronvarsikorpi. Puusto 125-vuotiaista kuusimetsää. 0,23 ha	Metsäl 10 §	Pienveden lähiympäristö
8	Isoluhta, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Luonnontilaiset nevat ja rantarämeet	Luontotyytit	Saranevat (NT/-), lyhytkorsirämeet (NT/-)
9	Tiironkari, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Linnustokohde	Uhanalaiset lajit	Naurulokki (VU), vanhoja havaintoja selkälökista (EN) ja harmaalökista (VU).
10	Tiironsaari, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Linnustokohde	Lintudirektiivi Uhanalaiset lajit	Kalatiira (DIR), vanhoja selkälökihavaintoja.
11	Lehtoperän lahti, Simojärvi	<i>Luokka 4: Monimuotoisuutta tukeva kohde</i> Linnustokohde	Lintudirektiivi	Kuikka (DIR), pesä
12	Kelkkaniemen puro, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Luonnontilainen puro laskee Kelkkaniemen eteläpuolen lahteen. Rantasuot	Metsäl 10 §, Uhanalaiset luontotyytit	Pienveden lähiympäristö
13	Soppanan hiekkaranta, Simojärvi	<i>Luokka 1: Lainsäädännöllä turvattu kohde</i> Kasvillisuuskohde Hiekkaranta on yli 5 metriä leveä ja noin 280 metriä pitkä. Ranta on luonnontilainen.	Suojellut luontotyytit LSL 64 §	Hiekkarannat (VU)
14	Soppananniemen pohjoisosan suot, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Luonnontilainen suoluontokokonaisuus liittyy etelässä valtionmaiselle perustettavaan Simojärvi-Soppana suojelualueeseen. Soiden keskellä kangasmetsäsaarekkeita. Maisemallista arvoa.	Luonnontilaiset suot Huomionarvoiset luontotyytit	Lyhytkorsirämettä (NT/-), saranevaa (NT/-) ja rämeitä (NT/-).
15	Vohonperän ja Vohonjoen rantasuot, Simojärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Kasvillisuuskohde	Luonnontilaiset suot Huomionarvoiset luontotyytit	Saranevat (NT/-) ja rämeitä (NT/-) Maisemallista arvoa.
16	Kultikankaan lampi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Alle hehtaarin kokoinen suolampi	Metsäl 10§	Pienveden lähiympäristö

2.5.2024

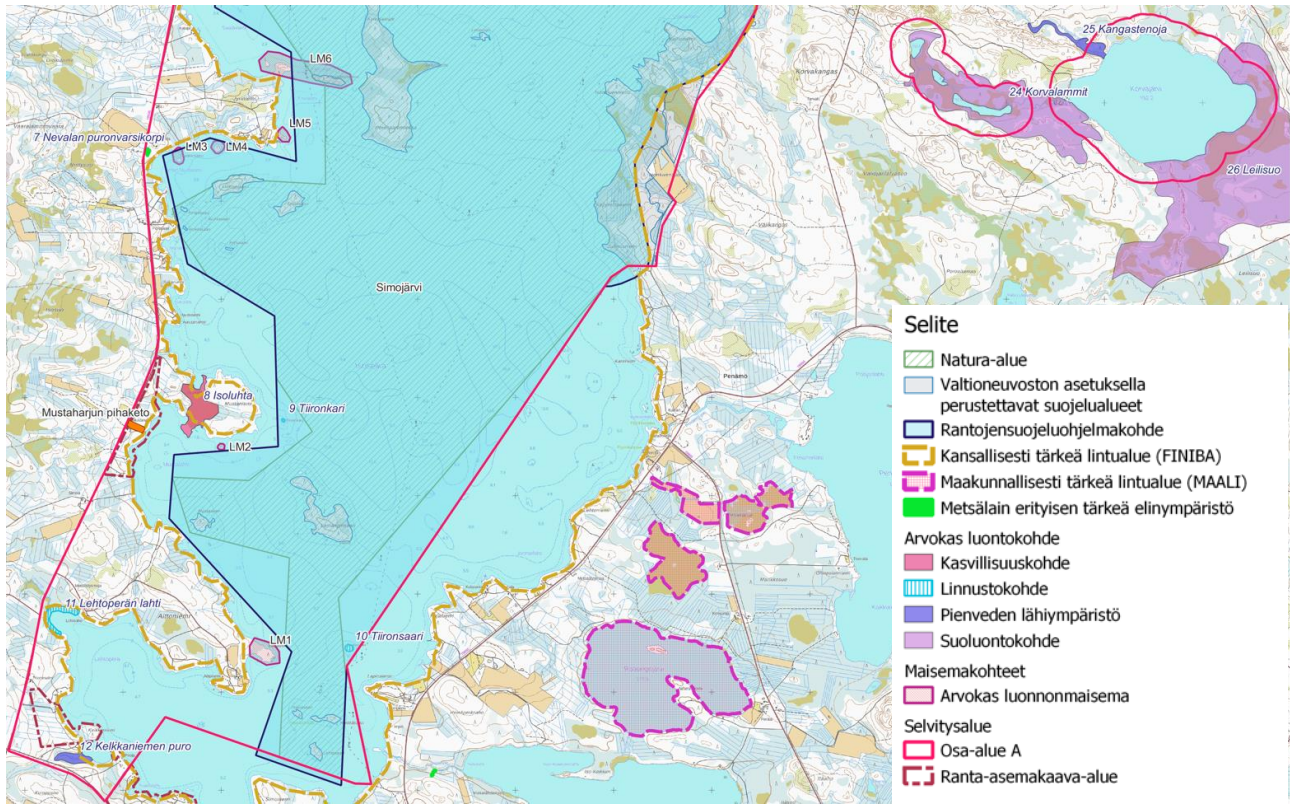
17	Aaronlampi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> Alle hehtaarin kokoinen lampi, suorannat	Metsäl 10 §	Pienveden lähiympäristö
18	Soppananjärven rantanevat ja Tuppioja, Soppananjärvi	<i>Luokka 4: Monimuotoisuutta tukeva kohde</i> 10,31 ha Rantanevat saranevaa, luhtaista saranevaa ja lyhytkorsinevaa. Tuppiojan luonnontilainen uoma.	Huomionarvoiset luontotyytit	lyhytkorsinevat (NT/-) saranevat (NT/-)
19	Pikku-Petäjälammen suot	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> 4,08 ha Luonnontilainen suoluontokohde, jossa saranevaa, lyhytkorsinevaa, sara- ja isovarpurämettä sekä rannoilla luhtaista saranevaa	Uhanalaiset luontotyytit	sararämeet (VU/NT) isovarpurämeet (NT/-) lyhytkorsinevat (NT/-) saranevat (NT/-)
20	Soppananjärven rantarämeet, Yli-Soppananjärvi	<i>Luokka 4: Monimuotoisuutta tukeva kohde</i> 1,17 ha Luonnontilaiset suot korpirämettä, rannassa isovarpurämeitä.	Uhanalaiset luontotyytit	korpirämeet (EN/NT) isovarpurämeet (NT/-)
21	Paasonjoki, Yli-Soppananjärvi	<i>Luokka 2: Erityisen tärkeä kohde</i> 7,31 ha (kaava-alueeseen kuuluva osa) Luonnontilainen, luonnonsuojelullisesti arvokas pienvesi (Raatikainen 1995), josta pääosa sisältyy Soppanan Natura-alueeseen. Jokijaksossa monta uomaa, korpikasvillisuutta, luhtaista pensastoja ja saraikkoo. Lasku-uoman suulla luonnontilainen hiekkaranta Yli-Soppananjärven rannalla. Paasonjoki virtavesien lohikalakannat	Arvokas pienvesi Uhanalaiset luontotyyppi Natura-alue	Ekologinen yhteys
22	Keskijoki, Yli-Soppananjärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> 14,78 Leveä joki, jossa koskijaksot. Rantametsät kuivahkoa kangasta, rämeitä, saniaiskorpea. Koskikaran talvehtimiskoski Keskijoen virtavesien lohikalakanta	Lintudirektiivi Uhanalaisen laji Uhanalaiset luontotyytit	koskikara (VU, DIR) saniaiskorpi (VU)
23	Yli-Soppananjärven hiekkarannat, Yli-Soppananjärvi	<i>Luokka 4: Monimuotoisuutta tukeva kohde</i> 1,63 ha Pohjois- ja itärannan hiekkarannat. Niukka kasvillisuus. Rantatörmän takana rämeet	Luontotyyppi	
24	Korvalammit	<i>Luokka 2: Erityisen tärkeä kohde</i> 83,17 ha Laaja, luonnontilainen suo- ja vesiluontokokonaisuus harjuympäristössä. Vähäpuustoiset suot (LkN, SN, RaNLkR, TR, PsR, IR, RaR), kangasmetsäsaarekkeet, luonnontilaiset uomat. Suon pesimälinnustoa kurki. Korvajoki laskee Korvajärvestä Korvalampien kautta Simojärveen. Joessa on virtavesien	Metsäl 10 § Uhanalaisen, erityisesti suojeltava laji Lintudirektiivi	jokihelmisimpukka (EN) kurki (DIR) koskikara (DIR) kangasmetsäsaareke vähäpuustoiset suot lyhytkorsirämeet (NT/-) pallosararämeet (NT/-) isovarpurämeet (NT/-)

2.5.2024

		lohikalakanta. Koskikaran tunnettu talvehtimispaikka. Uhanalaisen jokihelmisimpukan eli raakun tiedetään esiintyvät Simojärveen laskevassa Korvajoessa (Oulasvirta 2020). Raakkukannan nykytila ei ole tiedossa. Korvajoki kuuluu priorisointiluokkaan I, jossa raakkupopulaation tilatutkimus tehdään lähivuosina (Ympäristöministeriö 2021).	Uhanalaiset luontotyypit Hautakan-gas-Korva-kangas harjuaalue	lyhytkorsinevat (NT/-) saranevat (NT/-)
25	Kangastenoja, Korvajärvi	<i>Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaava kohde</i> 5,44 ha Luonnontilainen purouoma soiden reunustama, isovarpurämettä ja saranevaa	Metsäl 10 § Uhanalaiset luontotyypit	Pienveden lähiympäristö isovarpurämeet (NT/-) saranevat (NT/-)
26	Leilisuo, Korvajärvi	<i>Luokka 2: Erityisen tärkeä kohde</i> 221,53 ha Laaja luonnontilaisten soiden suoluontokokonaisuus (LkN, SN, LkR, IR), jossa lisäksi harjukannaksia ja luonnontilaisia puroja. Vähäpuustoiset suot, kangasmetsäsaarekkeet, puronvarsimetsät (Metsäl 10§). Pesimälinnustoa laulujoutsen (DIR) ja kuikka (DIR) Leilisuo on maisemallisesti edustava laaja suoluontokokonaisuus.	Lintudirektiivi Metsäl 10 § Luonnontilaisuus Uhanalaiset luontotyypit Hautakan-gas-Korva-kangas harjuaalue Maisema-arvo	kuikka (DIR) laulujoutsen (DIR) Pienveden lähiympäristö lyhytkorsirämeet (NT/-) isovarpurämeet (NT/-) lyhytkorsinevat (NT/-) saranevat (NT/-)

Kuva 19. Arvokkaat luonto- ja maisemakohteet.

2.5.2024

Kuva 20. Arvokkaat luonto- ja maisemakohteet.

2.9.6 Uhanalainen ja suojellisesti arvokas lajisto

Vesi- ja rantalinnustossa uhanalaisia tai silmälläpidettäviä lajeja havaittiin tai on tiedossa yhteensä 18 lajia ja lintudirektiivin liitteen I lajeja 12 lajia. Huomionarvoinen lajisto keskittyy Simojärven Natura-alueelle (FI1301205), jonka lajistoon kuuluvat mm. seuraavat uhanalaiset ja lintudirektiivin lajit: kala-sääski (DIR), kalatiira (DIR), selkälökki (EN), naurulokki (VU), tukkakoskelo (NT), kuikka (DIR), metso (DIR), laulujoutsen (DIR) ja kurki (DIR).

Jokien ja purojen sulana pysyvissä osissa talvehtivan koskikaran (VU, DIR) tunnettu talvehtimispaikka on Korvajoessa. Korvajoessa tiedetään esiintyvän raakkua eli jokihelmisimpukkaa, joka on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava (LSL 77 §) ja rauhoitettu laji.

2.10 Kulttuuriympäristö

2.10.1 Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelle on laadittu arkeologinen inventointi Mikroliitti Oy:n toimesta vuosina 2021-2022. Seuraavassa kuvassa ja taulukossa on esitetty suunnittelualueelta löydetty kiinteät muinaisjäännökset, muut kulttuuriperintökohteet, muut kohteet, löytöpaikat, mahdolliset muinaisjäännökset ja tuhoutuneet kohteet. Selvityksen raportti on kaavaselostuksen liitteenä.

2.5.2024

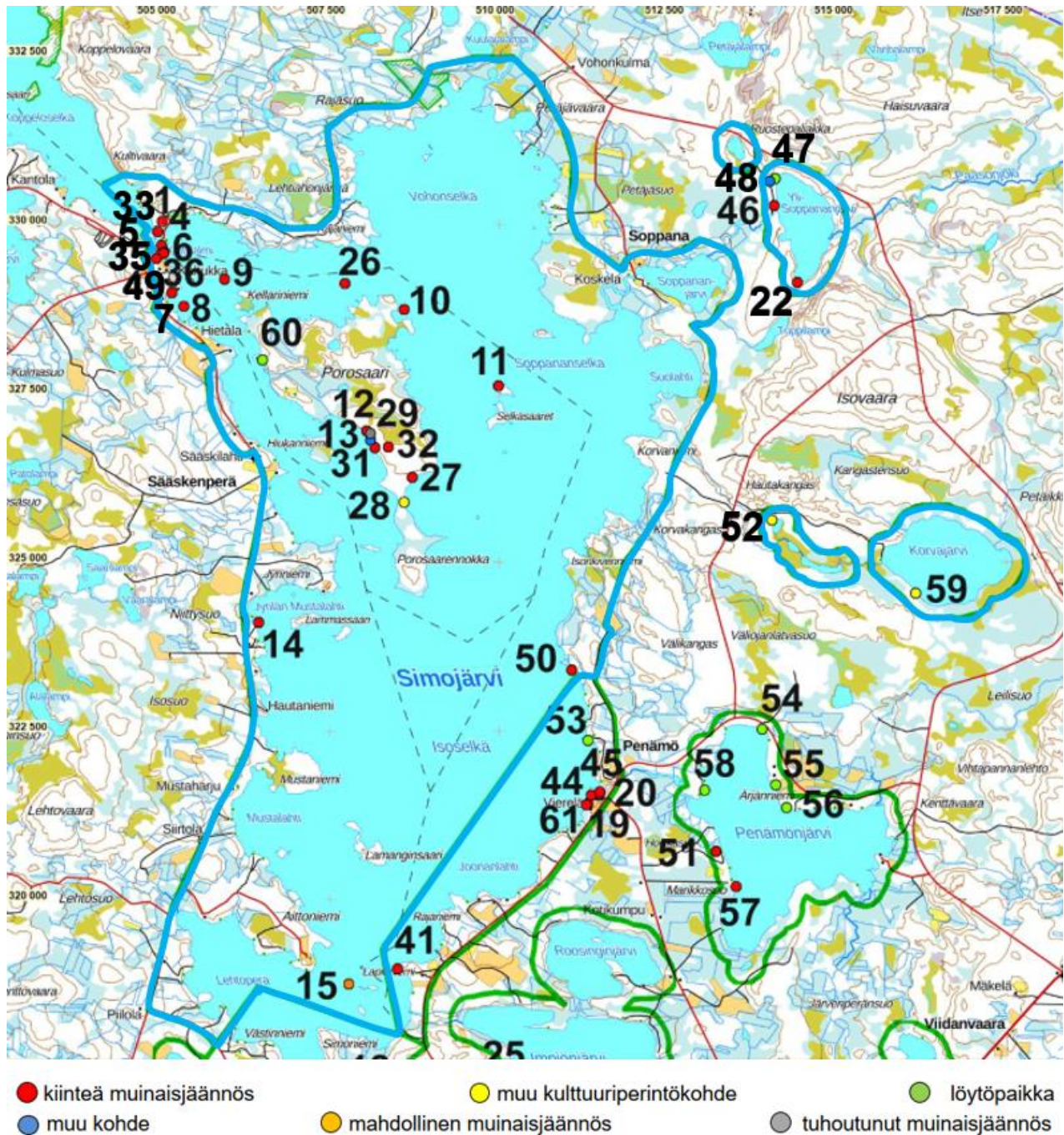
Taulukko 3. Suunnittelualueelle sijoittuvat arkeologiset kohteet (kohde nro 50 sijaitsee sekä alueella A että C).

Nro	Nimi	Ajoitus	Laji	Mj-tunnus	Status
1	Kultikangas1	moniperiodi- nen	monilajinen	683010037	kiinteä muinaisjäännös (sm)
4	Kultiharju	ajoittamaton	pyynti- kuoppa	683010091	kiinteä muinaisjäännös (sm)
5	Kultiharju2	historiallinen	kalapato	1000025095	kiinteä muinaisjäännös (sm)
6	Kultiharju 3	ajoittamaton	kuoppa	1000025133	kiinteä muinaisjäännös (sm)
7	Takkulahti1	ajoittamaton	pyynti- kuoppa	683010071	kiinteä muinaisjäännös (sm)
8	Takkulahti2	ajoittamaton	pyynti- kuoppa	683010072	kiinteä muinaisjäännös (sm)
9	Venäläissaari	historiallinen	hautasaari	683010070	kiinteä muinaisjäännös (sm)
10	Porosaari	ajoittamaton	pyynti- kuoppa	683010066	kiinteä muinaisjäännös (sm)
11	Selkäsaaret	ajoittamaton	pyynti- kuoppa	683010065	kiinteä muinaisjäännös (sm)
12	Kuoppalahti	esihistorialli- nen	asuinpaikka	683010067	kiinteä muinaisjäännös (sm)
14	Soppananselkä	ajoittamaton	pyynti- kuoppa	1000012165	kiinteä muinaisjäännös (sm)
22	Yli-Soppananjärvi	ajoittamaton	asuinpaikka	1000013490	kiinteä muinaisjäännös (sm)
26	Ruususaaret	ajoittamaton	pyynti- kuoppa	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
27	Porosaari Päivätupa	kivikautinen	asuinpaikka	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
31	Porokangas 2	historiallinen	hiilihauta	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
32	Porokangas 3	ajoittamaton	pyynti- kuoppa	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
33	Hienolaisenlahti	kivikautinen	asuinpaikka	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
35	Kultisalmentie länsi	kivikautinen	asuinpaikka	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
36	Kultisalmentie itä	kivikautinen	asuinpaikka	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
46	Yli-Soppananjärvi Keskijoen suu	kivikautinen	asuinpaikka	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
49	Uusitalo	historiallinen	tervahauta	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
50	Juomusniemi	kivikautinen	asuinpaikka	(uusi kohde)	kiinteä muinaisjäännös (sm)
28	Porosaari Korvataipale	historiallinen	merkkipuu	(uusi kohde)	muu kulttuuriperintökohde (S)
52	Pikku Korvalampi	historiallinen	merkkipuu	(uusi kohde)	muu kulttuuriperintökohde (S)

2.5.2024

59	Korvajärvi	historiallinen	kämpänsija	(uusi kohde)	muu kulttuuriperintökohde (S)
47	Yli-Soppananjärvi Pohjois-ranta	kivikautinen	löytöpaikka	(uusi kohde)	löytöpaikka
60	Hietaniemi	kivikautinen	löytöpaikka	(uusi kohde)	löytöpaikka
13	Kuoppalahti2	historiallinen	kuoppa	(uusi kohde)	muu kohde
48	Yli-Soppananjärvi luode	historiallinen	kivirakenne	(uusi kohde)	muu kohde
15	Hautasaari	historiallinen	hautasaari	683500009	mahdollinen muinaisjäännös
29	Poroperä	historiallinen	tervahauta	(uusi kohde)	tuhoutunut muinaisjäännös

2.5.2024

Kuva 21. Arkeologiset kohteet suunnittelualueella. Suunnittelualueet rajattu vaaleansinisellä (Mikroliitti Oy)

2.10.2 Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueelle on laadittu rakennetun kulttuuriympäristön selvitys (Arkkittehtitoimisto Jarmo Lo-
 kio Oy 2022). Seuraavassa kuvassa ja taulukossa on esitetty selvityksessä inventoidut kohteet. Selvitys
 on kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteenä.

2.5.2024

Kuva 22. Inventoidut rakennetun kulttuuriympäristön kohteet suunnittelualueella (Arkkitehtitoimisto Jarmo Lokio Oy)

Taulukko 4. Arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet suunnittelualueella.

Kohde	LKYT-luokitus*	Arvo
203. Simojärven hautausmaa	RH++, H+++, M++	maakunnallinen

2.5.2024

204. Hietala	RH++, H++, M+++	maakunnallinen
151. Uusitalo	RH++, H+++, M+	paikallinen
167. Simojärven koulu	RH+, H++, M+	paikallinen
205. Lepola	RH+, H+, M-	paikallinen
160. Uusitalo	RH+, H+, M-	paikallinen
206. Sääskenniemi	RH+, H++, M+++	paikallinen
103. Jyriaho	RH++, H++, M+	paikallinen
207. Hautaniemi	RH+, H+, M+	paikallinen
171. Kotiniemi	RH+, H+, M+	paikallinen
105. Soppana	RH++, H++, M++	paikallinen
113. Koskela/Soppana	RH+, H+, M+++	paikallinen

*LKYT-luokitus (Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -inventointi 2006-2007): RH = rakennushistoriallinen arvo, H = kulttuurihistoriallinen arvo, M = maisemallinen arvo

3 Tavoitteet ja mitoitusperusteet

3.1 Tavoitteet

3.1.1 Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Ranuan kunnalla on tavoitteena laatia Simojärven ja sitä ympäröivien pienempien vesistöjen alueelle maankäyttö- ja rakennuslain mukainen oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava rakennuslupien, matkailun, ulkoilun ja elinkeinojen kehittämisen sekä ympäristön- ja maisemanhoidon perustaksi.

Rantaosayleiskaavan tavoitteena on turvata maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakentamisalueiden mitoituksessa. Rakennusoikeudet pyritään osoittamaan siten, että maiseman ja luonnon puolesta arvokkaat rannat voidaan säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina ja luonnon-ympäristölle aiheutunut haitta on mahdollisimman vähäinen. Rakennuspaikat pyritään ensisijaisesti osoittamaan mannerrannoille. Tavoitteeseen pyritään myös tarpeellisilla kaavamääräyksillä.

Kaavan tulee tukea kylien kehittämistä sekä kehittää ja turvata maa-, metsä- ja porotalouden harjoittamisen edellytykset. Kaavassa pyritään esittämään rannalle sijoittuvan vapaa-ajan asumisen lisäksi ympärivuotiseen asuinrakentamiseen parhaiten soveltuvat alueet. Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita. Maatilamatkailu- ja muita matkailuyrittäjiä pyritään tukemaan lomakylämaisilla aluevarauksilla.

Kalastuksen, metsästyksen ja yleisen virkistyskäytön tarpeet huomioimaan osoittamalla tarpeelliset leiriytymis- ja rantautumispaikat, veneiden lasku- ja nostopaikat. Kaavassa osoitetaan myös paikallisten asukkaiden tarvitsemat venevalkamat ja uimarannat.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa sekä vahvistetuissa maakuntakaavoissa annetut maankäyttötavoitteet tulee osayleiskaavassa ottaa huomioon.

2.5.2024

Kaava on laadittava tiiviissä yhteistyössä alueen maanomistajien, paikallisten kylätoimikuntien, kalastuskuntien, paliskuntien ja muiden vastaavien yhdistysten sekä viranomaisten kanssa.

Kaavan tulee selkeyttää ja yksinkertaistaa rakennuslupaprosessia. Osayleiskaavan mukaiselle rakentamiselle voidaan pääsääntöisesti myöntää rakennuslupa suoraan kaavan perusteella. Ranta-asema-kaavan laatiminen tai alueellisen poikkeusluvan hakeminen on tarpeen vain lomakylämailla (RM) alueilla, missä taaja-asutuskynnys ylittyy.

Kaavassa tutkitaan rantarakentamiseen osoitettavien alueiden rajat yleispiirteittäin ja rantarakennuspaikkojen määrä tilakohtaisesti. Yksittäisten uusien rakennusten sijainti osoitetaan ohjeellisenä. Lopullinen sijoitus täsmentyy rakennuslupamenettelyn yhteydessä hakijan ja rakennustarkastajan neuvottelun pohjalta.

3.1.2 Virkistyskäyttö

Kalastuksen, metsästyksen ja yleisen virkistyskäytön tarpeet huomioidaan osoittamalla tarpeelliset virkistysalueet sekä leirytyms- ja rantautumispaikat, veneiden lasku- ja nostopaikat. Alueella kulkevat kelkkailu-, retkeily- tms. reitit osoitetaan kaavassa niihin liittyvine palvelupisteiden aluevarauksiin tarpeen mukaan.

3.1.3 Elinkeinot, palvelut

Kaavan tulee turvata maa-, metsä- ja porotalouden harjoittamisen edellytykset. Maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista ei kaavalla tulla rajoittamaan.

Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita. Maatilamatkailu- ja muita matkailuyrittäjiä pyritään tukemaan lomakylämailla aluevarauksilla.

3.1.4 Liikenne ja infrastruktuuri

Rantarakennuspaikkoja sijoitettaessa huomioidaan olemassa olevat sähkölinjat, vesijohtoverkko, tiestö ja muu infrastruktuuri, jotta kaavan toteuttaminen vaatisi mahdollisimman vähän uuden rakentamista. Sijoittelussa vältetään alueita, jonne tien tekeminen edellyttää suuria leikkauksia tai masansiiroja. Rakennuspaikat pyritään ensisijaisesti osoittamaan mannerrannoille.

3.1.5 Rakentaminen

Yleiskaavan keskeinen tavoite on ohjata rantavyöhykkeen rakentamista. Jotta maanomistajien tasapuolinen kohtelu voidaan turvata, tulee tilojen rantarakennusoikeus laskea yksiselitteisen ja ymmärrettävän periaatteen mukaisesti. Rakentamisen määrä ei voi olla rakennettavuudesta johtuen kaikilla ranta-alueilla yhtä suuri.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi rakennusoikeuden laskentaperiaatteet ovat pitkälti samanlaiset kuin voimassa olevassa Simojärven rantaosayleiskaavassa.

Itse rakentamisen ja jätevesien käsittelyn ohjaaminen rakennuspaikalla tapahtuu rakennusjärjestyksen ja ympäristöviranomaisten määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Suunnittelualueen eri maaperätyyppien vaihteleva soveltuvuus jätevesien käsittelyyn pyritään huomioimaan rantarakennuspaikkojen sijoittelulla ja jätevesien käsittelyä ohjaavilla kaavamääräyksillä.

2.5.2024

3.2 Mitoitusperusteet

3.2.1 Mitoitusnormit ranta-alueella

Simojärven rantaosayleiskaavan rantarakentamisen mitoituksen pohjana on käytetty voimassa olevan Simojärven rantaosayleiskaavan ja muiden kunnan alueelle laadittujen rantaosayleiskaavojen mitoitusperusteita.

Rantarakennuspaikkojen lukumäärää laskettaessa mitoitusnormina käytetään voimassa olevan Simojärven rantaosayleiskaavan mukaisesti 8 rakennuspaikkaa/ rantaviivakilometri.

Saarissa, joilla on rakennuskelpoista rantaviivaa, rakennusoikeus määräytyy seuraavasti:

- alle 0,7 ha	0 rakennuspaikkaa
- 0,7–3 ha	1 rakennuspaikka
- yli 3–5 ha	2 rakennuspaikkaa
- yli 5 ha	rantaviivamitoituksen mukaisesti

3.2.2 Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet

Muunnettu rantaviiva

Rantaviivan mittaamisessa käytetään ns. muunneltua rantaviivaa, joka tarkoittaa Maanmittauslaitoksen maastotietokannan paikkatietoaineistosta mitattua rantaviivan pituutta, jossa ei huomioida alle 50 m kapeita niemiä ja lahtia.

Rantojen rakennettavuus

Rakennusoikeuden määrää määriteltäessä otetaan rantaviivasta huomioon vain rakentamiseen soveltuva rantaviiva. Rakentamiseen soveltuvat ja soveltumattomat rannat on esitetty erillisessä liitekartassa.

Vapaa rantaviiva

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan (2022) mukaisesti vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta.

Emätilaperiaate

Tilasta erotetut tontit, tilan alueelle myönnetty rakennusten rakennusluvut sekä tilaan kuuluvat loma-asunnot ja ympärivuotiset asunnot lasketaan käytetyksi rakennusoikeudeksi. Nämä osoitetaan kaavassa rakentamisalueiksi. Maanomistajien tasapuolinen kohtelu varmistetaan emätilaperiaatteen mukaan. Emätilaperiaatteen mukaan rakennusoikeus määritetään jonkin tietyn leikkausajankohdan mukaisille tiloille, emätiloille.

Tässä rantaosayleiskaavassa emätilan määrittelyn perustana käytetään samaa ajankohtaa kuin kunnan muissa rantaosayleiskaavoissa eli 1.1.1970. Emätiloja ovat ne tilat, jotka on merkitty kiinteistörekisteriin ennen edellä mainittua poikkileikkausajankohtaa.

Tämän poikkileikkausajankohdan mukaisen kiinteistöjaotuksen pohjalta tarkastetaan, paljonko rakennusoikeutta emätilan alueelle kuuluisi ja kuinka paljon rakennuspaikkoja on jo muodostettu. Emätila selvitetään pääsääntöisesti rekisteröintipäivämäärän mukaan, ellei maanomistaja esitä leikkausajankohtaa vanhempaa muuta dokumenttia, kuten kauppakirjaa.

2.5.2024

Maanomistajakohtaisuus

Samalle maanomistajalle kuuluvia alueita käsitellään yhtenä yksikkönä, jota rakennusoikeuslaskelma koskee. Maanomistussyksikön sisällä rantarakennuspaikkojen sijoittamista ei ole sidottu kiinteistöyksiköihin. Samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla rakennusoikeutta voidaan siirtää alueelta toiselle.

Kohtuullisuusperiaate

Mitoituslaskelmaa tulee pyrkiä noudattamaan maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi mahdollisimman tarkasti. Mikäli kuitenkin on olemassa jokin erityinen syy, voidaan kohtuullisuustekijät huomioon ottaen rakennusoikeuden määrää lisätä tai vähentää. Jokaiselle emätilalle pyritään osoittamaan vähintään yksi rakennuspaikka, jos alue on rakentamiseen soveltuva.

Em. mitoitusperusteita noudatetaan, jos omistussyksikön koko rakennusoikeus osoitetaan omarantaisina rakennuspaikkoina. Jos rakennusoikeutta sijoitetaan yhteisrantaaisena, lomakylämäisenä rakentamisena, voidaan em. mitoitusperusteista poiketa.

2.5.2024

4 Rantayleiskaava ja sen perustelut

4.1 Rantayleiskaava

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu alueen rantavyöhykkeelle sijoittuva rantarakennusoikeus sekä ranta-alueen maanilarakentaminen, maa- ja metsätalousalueet, säilytettäviä luontoarvoja sisältävät alueet, rakennussuojelu- ja muinaismuistokohteet sekä muita alueita, jotka perustuvat alueen nykyiseen käyttötarkoitukseen. MRL:n 72 §:n mukainen raja-alue on osoitettu kaavakartalla.

Kaavamutoksella on pyritty vastaamaan maanomistajien nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin mm. rakennusoikeuksien määrän ja käyttötarkoitusten muutosten osalta. Tarkistukset ja muutetut maankäyttö- ja rakennuslain perusteella kaavan yhteydessä laadittuihin yleisiin mitoitusperiaatteisiin, jotka pohjautuvat voimassa olevan Simojärven rantaosayleiskaavaan.

Ranta-asetuskaavat on piirretty yleispiirteisesti rantaosayleiskaavaan. Ranta-asetuskaava alueille ei ole tehty muutoksia, eli niiden ratkaisua ei yleiskaavalla ole muutettu.

Rantaosayleiskaavaa laadittaessa ja sen aluevarauksissa on otettu huomioon hyväksytty maakunta- ja alue- ja rakennuslain aikana tehty selvitykset ja inventoinnit.

Voimassa olevat ja valtion omistuksessa olevat perustettavat suojelualueet ja Natura-alueet on merkitty kaavakartalle.

4.2 Kokonaismitoitus

Todellista rantaviivaa	120 km
Rakennettavaa rantaviivaa	45 km
Muunnettavaa rantaviivaa	109 km
Suojelualueelle sijoittuva rantaviiva	45 km
Käytetty rakennusoikeus	113 kpl
Voimassa olevan kaavan (ROYK, RAK) mukainen rakentamaton rakennusoikeus	92 kpl
Uudet rakennuspaikat	45 kpl
Rakennuspaikkoja yhteensä	250 kpl

Rakennuspaikkoja/todellinen rantaviiva 2,08 rp/rvkm

Rakennuspaikkoja/todellinen rantaviiva (pl. suojelualue) 3,33 rp/rvkm

Rakennuspaikkoja/rakennettava muunnettu rantaviiva 6,12 rp/mrvkm

Rakentamiseen osoitettu rantaviiva (n. 60 m/rakennuspaikka): 15 km

Rakentamisesta vapaa rantaviiva: 105 km

Rakentamisesta vapaa rantaviiva (pl. suojelualue): 60 km

Noin 80 % kaava-alueen todellisesta rantaviivasta (pl. suojelualue) ja 63 % rakennettavasta muunnettua rantaviivasta jää rakentamisen ulkopuolelle.

2.5.2024

4.3 Aluevarausten pääperustelut

4.3.1 Rakentaminen

A/1**Asuinalue**

Alue on tarkoitettu ympärivuotiseen asumiseen. Alueelle saa sijoittaa asuinrakennuksia ja tarvittavia varasto-, sauna-, huolto-, talous-, tms. rakennuksia.

Yhden rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 k-m². Yhdelle rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään II-kerroksisen asuinrakennuksen. Rantasaunan kerrosala saa olla enintään 30 k-m².

Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Vakituinen asuminen sijoittuu kaava-alueella pääosin Simojärven länsirannalle. Vakituksia asuinrakennuspaikkoja on osoitettu kaavassa 21 kpl. Asuinrakennuspaikkojen rakennusoikeudeksi on määritetty 350 k-m². Rakennusoikeuden määrässä on pyritty huomioimaan mm. nykyrakentamisen tarpeet.

AM/1**Maatilojen talouskeskusten alue**

Alue on tarkoitettu maatilojen talouskeskuksen alueeksi. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja tukevaa rakentamista asuin-, tuotanto-, sauna- ja talousrakennuksineen.

Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi enintään II-kerroksista asuinrakennusta, joiden yhteenlaskettu kerrosala on enintään 400 k-m². Rantasaunan kerrosala saa olla enintään 30 k-m².

Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

AM-rm/1**Maatilojen talouskeskusten alue, jolla on maatilamatkailua**

Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja (erityisesti matkailua) tukevaa rakentamista asuin-, loma-, tuotanto-, sauna- ja talousrakennuksineen.

Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi enintään II-kerroksista asuinrakennusta, joiden yhteenlaskettu kerrosala on enintään 400 k-m². Rantasaunan kerrosala saa olla enintään 30 k-m².

Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

2.5.2024

Suunnittelualueelle sijoittuu 13 olemassa olevaa maatilojen talouskeskusta eri puolille suunnittelu-
aluetta.

ARA/1**Rantarakennusalue**

Alue on tarkoitettu vakituiseen asumiseen tai loma-asumiseen. Rakennus-
paikan käyttötarkoitus määräytyy rakennusluvan yhteydessä rakennuspaik-
kakohtaisesti. Käyttötarkoitusta ratkaistaessa tulee huomioida ko. käyttö-
tarkoitukselle esitetyt vaatimukset. Rakennuspaikan kokonaisrakennusoi-
keus määräytyy käyttötarkoituksen mukaisesti, eli asuinrakennuspaikalla se
on 350 k-m² ja lomarakennuspaikalla 250 k-m².

Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän
alueella.

Uusia ja olemassa olevia rakennuspaikkoja osoitettu kaavassa loma-/ vakituisen asumisen mahdollis-
tavalla ARA-merkinnällä yhteensä 38 kappaletta. ARA-merkinnällä on haluttu mahdollistaa rakennus-
paikkojen käyttötarkoitusten muutoksia lomarakennuspaikoista asuinrakennuspaikoiksi maanomis-
tajien toiveita huomioiden. Uudet ARA-rakennuspaikat sijoittuvat pääosin Simojärven länsirannalle.

RA/1**Loma-asuntoalue**

Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. Kullekin rakennuspai-
kalle saa sijoittaa yhden loma-asunnon sekä rantasaunan ja tarpeelliset va-
ratorakennukset.

Yhden rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enin-
tään 250 k-m². Rantasaunan kerrosala saa olla enintään 30 k-m².

Numero kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän
alueella.

Lomarakennuspaikkoja on osoitettu kaavassa yhteensä 188 kappaletta. Lomarakennuspaikat sijoittu-
vat pääosin Simojärven länsi- ja pohjoisrannalle. Lomarakennuspaikkojen rakennusoikeudeksi on
määritelty 250 k-m². Rakennusoikeuden määrässä on pyritty huomioimaan mm. nykyrakentamisen
tarpeet.

RM**Matkailupalvelujen alue**

Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, lomakylille ja muille vastaaville
matkailua palveleville toiminnoille.

Alueelle voidaan yleiskaavan perusteella lisärakentaa enintään 10 % yleis-
kaavan voimaantulohetkellä käytetystä rakennusoikeudesta, kuitenkin vä-
hintään 80 k-m². Merkittävämpi lisärakentaminen tulee ratkaista ranta-ase-
makaavalla.

2.5.2024

Kultukan alue Simojärven luoteisosassa, valtion omistama vuokramökki Yli-Soppananjärven pohjoisrannalla sekä Mustalahden ranta-asemakaavan mukainen alue on osoitettu kaavassa matkailupalvelujen alueeksi.

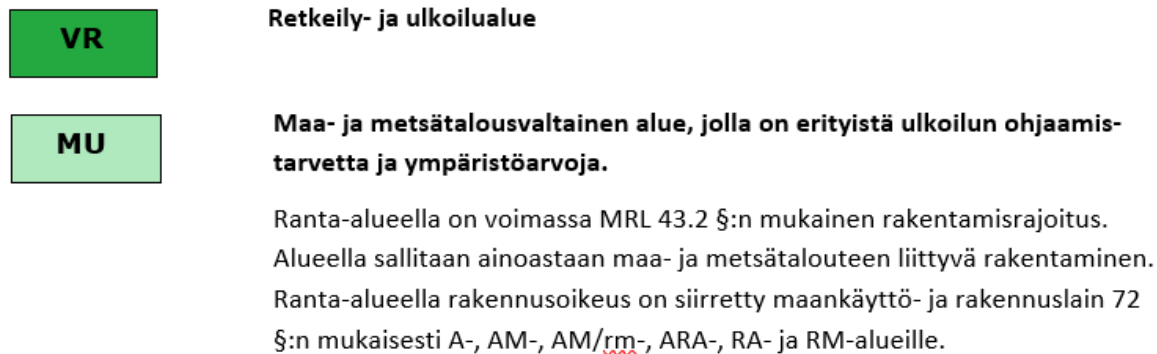
4.3.2 Liikenne ja Infrastrukturi

Kaava-alueella olevat maantien on osoitettu yhdystiimerkinnällä.

Venesatama/-valkama-kohdemarkinnalla on osoitettu venevalkamat Vohopetäjän ja Mustalahden ranta-asemakaava-alueille voimassa olevien ranta-asemakaavojen mukaisesti. Simojärven luoteisosaan voimassa olevan yleiskaavan mukainen LV-alue on poistettu maaomistajan vaatimuksesta ja koska kunnan ylläpitämä venesatama sijoittuu Kultinsalmen pohjoispuolelle (kaava-alueen ulkopuolelle). Simojärvelle on osoitettu veneväylä olevan tilanteen mukaisesti.

4.3.3 Virkistys

Simojärven hautausmaan viereen sijoittuva ranta-alue on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi.

Pikku-Petäjälampi, Yli-Soppananjärvi, Korvajärvi ja Korvalammit on osoitettu kaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityistä ulkoilunohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja. Alueet ovat pääosin valtion omistuksessa. MU-alueelle sijoittuvat luonnon puolesta arvokkaat nrot 19-26 (Pikku-Petäjälammen suot, Soppananjärven rantarämeet, Paasonjoki, Keskijoki, Yli-Soppananjärven hiekkarannat, Korvalammit, Kangastenoja ja Leilisuo).

2.5.2024

4.3.4 Luonnonympäristö

Luonnonsuojelualue

Luonnonsuojelulain nojalla toteutettu tai toteutettava alue.

Natura-2000 verkostoon kuuluva alue

Alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Rantojensuojeluohjelmaan kuuluva alue Simojärvellä on merkitty kaavaan luonnonsuojelulain nojalla toteutettavaksi alueeksi. Alueelle sijoittuu myös Simojärven Natura-alue. Alueelle ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä. Simojärven-Soppanan alue tullaan Länsi-Lapin luonnonsuojelualueita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä perustamaan luonnonsuojelulain 46 §:n mukaiseksi muuksi luonnonsuojelualueeksi.

Kaava-alueen pohjoisosassa sijaitseva yksityinen luonnonsuojelualue Vohonperän suojelualue (YSA207188) on osoitettu kaavassa SL-merkinnällä.

Vesialue, joka on linnustollisesti arvokas (FINIBA)**Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (mahdollinen metsälain 10 §:n mukainen alue)**

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot sekä alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen.

Kohteen rajausta ohjeellinen. Ajantasainen ja tarkka tieto kohteista on tarvittaessa tarkistettava metsälakia valvovalta viranomaiselta (Suomen Metsäkeskus).

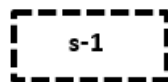
Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (pienvesi ja sen lähiympäristö)

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot ja alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen.

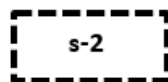
2.5.2024

Linnustoltaan arvokas alue

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot sekä alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen.

Suojeltava alue

Luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukainen suojeltava luontotyyppi (luonnontilainen hiekkaranta), jonka esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää.

Suojeltava alue

Vesilain (587/2011) 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi (lähde), jonka luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

Perinnemaisema-alue

Arvokas perinnemaisema-alue, joka tulisi säilyttää alkuperäisessä käytössä ja hoitaa erillisen hoitosuunnitelman avulla.

Luontoselvityksen mukaiset arvokkaat luonto- ja linnustokohteet ja Metsäkeskuksen paikkatietoaineiston mukaiset metsälain 10 §:n kohteet on huomioitu kaavaratkaisussa.

luo-1-merkinnällä on osoitettu Porosaaren metsäsaareke (6) ja Nevalan puronvarsikorpi (7).

Kultikankaan lampi (16), Keski-joki (22), Paasonjoki (21), Soppananjoki, Korvajoki, Aaronlampi (17) ja Kelkkaniemen puro (12) on osoitettu luo-2-merkinnällä kaavakartalle.

Luonnontilaisen puron uoman luonnontilan vaarantaminen on vesilailla kielletty (VL 3 luku 2 §).

luo-3-merkinnällä on osoitettu Rajaselän niemet ja luodot (1), Rajaselän luoto (2), Porosaaren pohjoisranta ja luodot (5), Tiironkari (10), Lehtoperänlahti (11) ja Tiironsaari (10). Linnustokohteet on merkitty/jätetty merkitsemättä kaavaan huomioiden tiettyjen lajien sensitiivisyys.

s-1-merkinnällä on osoitettu Soppanan hiekkaranta (13).

s-2-merkinnällä on osoitettu lähde Yli-Soppananjärven länsirannalla.

Hautakangas-Korvakankaan arvokas harjualue on osoitettu ge-merkinnällä.

Perinnebiotooppi Porosaaren niittymäiset pellot on osoitettu kaavakartalle pe-merkinnällä. Simojärven kansallisesti tärkeän lintualue on osoitettu W/lin-merkinnällä.

2.5.2024

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue

Alueella on kielletty pohjaveden laatua ja määrää vaarantavat sekä maaperää pilaavat toimenpiteet. Alueella on kemikaalien ja pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden varastointi kielletty. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.

Geologisesti arvokas alue

Suunnittelualueelle sijoittuvat luokitellut pohjavesialueet Kultisalmi (12683140), Luomankangas (12683143), Korvakangas (12683126) ja Soppanan Välikangas (12683151) on osoitettu kaavassa pv-merkinnällä.

Hautakangas-Korvakankaan arvokas harjuaalue on osoitettu ge-merkinnällä.

4.3.5 Kulttuuriympäristö**Muinaismuistokohde tai -alue**

Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Muu kulttuuriperintökohde tai -alue

Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

2.5.2024

sr-1/204

Suojeltava rakennus tai rakennusryhmä

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemankuvan kannalta maakunnallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Maankäyttö- ja rakennuslain 41.2 §:n nojalla määrätään, että arvokkaat rakennukset tai rakennusryhmä lähiympäristöineen on säilytettävä eikä niitä saa purkaa. Kunnostuksen tai peruskorjauksen yhteydessä tulee pyrkiä säilyttävään korjaukseen ja museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Uudis- ja täydennysrakentamisen on sopeuduttava rakennustavaltaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön siten, että alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät ominaispiirteet säilyvät.

Numero kauttaviivan jälkeen viittaa rakennusinventointiluetteloon ja kaavaselostukseen.

sr/151

Arvokas rakennus tai rakennusryhmä

Rakennustaiteellisesti ja/tai historiallisesti paikallisesti arvokas rakennus tai pihapiiri, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää. Arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127 §:ssä mainittua lupaa. Ennen arvokkaita rakennuksia tai niiden ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Kunnostuksessa tai peruskorjauksen yhteydessä suositellaan noudatettavan entistävää peruskorjaustapaa. Uudis- ja täydennysrakentamisen on sopeuduttava rakennustavaltaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön siten, että alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät ominaispiirteet säilyvät.

Numero kauttaviivan jälkeen viittaa rakennusinventointiluetteloon ja kaavaselostukseen.

Muinaismuistokohteina on merkitty kaavakartalle kaavaselostuksen alaluvussa 2.10.1 mainitut kohteet.

Muinaismuistokohteina on merkitty kaavakartalle kiinteistä muinaisjäänneksistä pyyntikuopat Kultiharju, Takkulahti1, Takkulahti2, Porosaari, Selkäsaaret, Soppananselkä, Ruususaaret, Porokangas3 sekä kivikautiset/ajoittamattomat/esihistorialliset asuinpaikat Kuoppalahti, Yli-Soppananjärvi, Porosaari Päivätupa, Hienolaisenlahti, Kultisalmentie länsi, Kultisalmentie itä, Juomusniemi sekä Yli-Soppananjärvi Keskijoen suu. Lisäksi kaavakartalle on merkitty historiallinen kalapato Kultiharju2, moniperiodinen ja monilajinen Kultikangas1, tervahauta Uusitalo, hiilihauta Porokangas2, ajoittamaton kuoppa Kultiharju3, sekä hautasaari Venäläissaari. Muita kulttuuriperintökohteita on merkitty historialliset merkkipuu Poronsaari Korvataipale sekä historiallinen kämpänsija Korvajärvi. Kohteet sijoituvat Simajärven ja Yli-Soppananjärven rannoille sekä Simojärven Porosaareen, Venäläissaareen, Selkäsaareen sekä Ruususaareen.

2.5.2024

Rakennetun kulttuuriympäristön selvityksen mukaisesti kaavakartalle on osoitettu sr-merkinnällä kaavaselostuksen alaluvussa 2.10.2 luetellut paikallisesti arvokkaat kohteet. Maakunnallisesti arvokas kohde 204. Hietala on osoitettu kaavassa sr-1-merkinnällä.

Hautausmaa-alue**/s****Alue, jolla ympäristö säilytetään**

Maakunnallisesti arvokas Simojärven hautausmaa on osoitettu kaavaan hautausmaa-alueena, jolla ympäristö säilytetään.

4.3.6 Maa- ja metsätalousmaat

Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen. Aluetta voidaan käyttää ranta-alueen ulkopuolella haja-asutusluonteiseen asutukseen sekä ulkoiluun ja virkistykseen pääasiallista käyttötarkoitusta vaikeuttamatta.

Ranta-alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueella sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella rakennusoikeus on siirretty maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisesti A-, AM-, AM/rm-, ARA-, RA- ja RM-alueille.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristö- tai maisema-arvoja

Ranta-alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueella sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella rakennusoikeus on siirretty maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisesti A-, AM-, AM/rm-, ARA-, RA- ja RM-alueille.

Maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityisiä ympäristö- tai maisema-arvoja, on osoitettu mm. laajempia ojittamattomia suoalueita ja pieniä saaria sekä maisemallisesti arvokkaita alueita, kuten mm. Kellariniemi(4), Porosaaren pohjoisranta ja luodot(5), Isoluhta(8), Vohonperän ja Vohonjoen rantasuot(15) ja Soppananjärven rantanevat, Soppananniemen pohjoisosan suot (14) ja Tuppioja (18).

Muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisina alueina.

4.3.7 Ympäristöhäiriöt

Liikenteen melu

Yhdystie 19599 (Simojärventie) läheisyydessä olevilla rakennuspaikoilla liikenteen melu ei ole ongelma. Laskennallinen melualue ei ulotu kuin enimmillään noin 50 metrin päähän tien keskilinjasta. Kaavan yleismääräysten mukaan maantien läheisyydessä rakennusmassat tulee sijoittaa siten, että ne suojaavat piha-aluetta liikennemelulta.

2.5.2024

5 Toteuttaminen

Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132) ja -asetus (10.9.1999/895) tulivat voimaan vuoden 2000 alusta. Tässä osayleiskaavassa ja sen toteuttamisessa noudetaan lain (MRL) ja asetuksen (MRA) periaatteita.

5.1 Rantaosayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaavahierarkiassa kaavan oikeusvaikutukset ja sitovuus tiukentuvat kaavan vahvistamisen ja tarkentumisen myötä. Rakennustoimintaa ohjaavat oikeudellisen sitovuuden mukaisessa järjestyksessä seuraavat säädökset:

- Maankäyttö- ja rakennuslain säädökset
- Maankäyttö- ja rakennusasetuksen säädökset
- Asemakaava tai ranta-asemakaava
- Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutteinen yleiskaava (MRL 37 §)
- Suomen rakentamismääräyskokoelman määräykset
- Rakennusjärjestys
- Vahvistettu maakuntakaava (ent. seutukaava)
- Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutukseton yleiskaava (MRL 45 §)
- Muut suunnitelmat (esim. palstoitussuunnitelmat)

Tämä kaava hyväksytään kunnanvaltuustossa oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Tämä tarkoittaa sitä, että kaavaan merkityille rantarakennuspaikoille voidaan myöntää kaavan perusteella rakennuslupa.

Yleiskaavan keskeiset oikeusvaikutukset on esitetty MRL:n 42 ja 43 §:ssä:

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42.1 §).

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista (MRL 42.2 §).

Yleiskaavaa antaa mitoitusraamit esimerkiksi matkailualueille laadittaville ranta-asemakaavoille. Mm. maanmittaus-, metsä- sekä tie- ja vesiviranomaisten tulee ottaa suunnittelussaan ja päätöksenteossaan yleiskaava huomioon.

Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteuttamista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta. Haittaa arvosteltaessa ei ole otettava huomioon omistussuhteissa yleiskaavan vahvistamisen jälkeen tapahtuneita muutoksia, ellei niitä ole tehty yleiskaavan toteuttamista varten. (MRL 43.1 §.)

Oikeusvaikutteisen yleiskaavan rakentamista ja vesihuoltoa koskevat kaavamääräykset ohittavat rakennusjärjestyksen, mikäli määräykset ovat ristiriidassa (MRL 14.4 §). Muilta osin rakennusjärjestyksen määräykset ovat voimassa osayleiskaava-alueella. Merkittävää on myös se, että maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella (MRL 32.3 §).

Maanomistajille on osoitettu ns. perusrakennusoikeus, eikä lunastamisen edellytyksenä olevaa "huomattavaa haittaa" pitäisi syntyä.

2.5.2024

5.2 Rakennuslupakäsittely rantaosayleiskaava-alueella

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädös, joka kieltää rakentamisen ranta-alueelle ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan tai sen osan perusteena. (MRL 72.1 §). Tämän kaavan kunnanvaltuusto hyväksyy oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Tämä tarkoittaa sitä, että tämän yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvat ranta-alueella oleville rakennusalueille (AM-, RM-, A-, ARA- tai RA-alueille), ellei aluetta koskevassa kaavamääräyksessä ole toisin määrätty.

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei yleiskaavassa ole toisin määrätty. Mikäli tämän yleiskaavan mukaisilla rakennuspaikoilla tai rantasaunojen rakennuspaikoilla on aiemmassa rakennusluvassa, poikkeusluvassa tai vahvistetussa ranta-asemakaavassa asetettu rakennusjärjestyksestä poikkeavia ehtoja rakennusten määrän, koon, sijoittelun tai ulkoasun suhteen, on nämä ehdot huomioitava uusien rakennuslupien myönnettäessä.

Rakennusten sopeutumisessa ympäristöön ja sijoittumisessa rakennuspaikalle tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennuspaikoilla tulee rakennusten ja rannan väliin jättää tai istuttaa riittävä suojapuusto. Maisemallisesti merkittäviä puita ei saa poistaa.

Rakennusalueiden aluevaraukset osoittavat rakentamisalueen, jolle rakennuspaikan rakennukset tulisi sijoittaa. Lopullinen paikka määritellään maastokatselmuksessa rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Mikäli rantarakennuspaikan rakennuslupaa haetaan muulle kuin kaavaan merkitylle rakennuspaikalle ranta-alueella ilman erityisen päteviä perusteita, tulee hakemus evätä, koska rakentaminen vaikeuttaisi yleiskaavan toteuttamista. Maanomistajalle ei aiheudu huomattavaa haittaa, koska perusrakennusoikeus on osoitettu rakennusalueilla. Kunnalle ei näin ollen aiheudu korvausvelvollisuutta.

Rantaosayleiskaavasta on mahdollista poiketa poikkeusluvalla tai ranta-asemakaavalla, mikäli poikkeaminen ei vaaranna yleiskaavan keskeisiä tavoitteita.

5.3 Jätevesien käsittely

Jätevesien käsittelystä on annettu ohjeet yleismääräyksissä:

Jätevesien käsittely ja johtaminen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla tulee järjestää voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan rakennusjärjestyksen mukaisesti. Rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä jätevesien käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä, maastomuodot sekä rakennuspaikan pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta.

Jätevesien käsittelystä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätevedet tulee käsitellä siten, että ympäristönsuojelulain 156 c §:n ja talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) 4 §:n mukainen ohjeellinen puhdistustaso toteutuu. Jätevesijärjestelmiä ei tule sijoittaa tulvavaara-alueelle.

Ranta-alueella jätevesien käsittelyssä tulee noudattaa voimassa olevien lakien ja säädösten mukaista pilaantumiselle herkille alueille asetettua puhdistustasoa.

2.5.2024

Saarissa ja alueilla, joihin ei ole ympärivuotista tieyhteyttä, ei tule sallia vesikäymälän rakentamista. Suositeltavin käymäläratkaisu on kuivakäymälä.

2.5.2024

6 Vaikutusten arviointi

6.1 Yleistä

Vaikutusarviot on laadittu sen mukaisesti, että kaikki kaavassa osoitetut rakennuspaikat tulevat rakentumaan. On erittäin todennäköistä, että kaikki rakennuspaikat, jotka osoitetaan kaavassa, eivät tule rakentumaan. Vaikutukset luontoon tulevat olemaan täten todellisuudessa vähäisemmät. Myös positiivinen taloudellinen vaikutus tulee todellisuudessa olemaan pienempi kuin, jos kaikki osoitetut rakennuspaikat rakentuisivat.

6.2 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	Huomioiminen kaavassa
<i>Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen</i>	Kaava tukee Simojärven ja sen lähialueen olemassa olevaa elinkeinorakennetta ja haja-asutusluonteista yhdyskuntarakennetta. Kaavassa on mahdollisuuksien mukaan osoitettu uudet rakennuspaikat olemassa olevien rakennuspaikkojen yhteyteen tai useampien rakennuspaikkojen ryhmiin. Asuinrakentamista on mahdollistettu pääosin niille alueille, joiden ympäristössä on jo olemassa olevaa vakituista asutusta.
<i>Tehokas liikennejärjestelmä</i>	Alue on haja-asutusaluetta, jolla yksityisautoilu on pääasiallinen liikkinenmuoto. Osoitettu uusi rakentaminen on niin vähäistä, että se ei edellytä erityisiä kehittämistoimenpiteitä maantieverkoston suhteen.
<i>Terveellinen ja turvallinen elinympäristö</i>	Tulvariski on huomioitu kaavassa uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa. Lisäksi yleismääräyksissä on annettu määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista. Uusia rakennuspaikkoja ei ole osoitettu alueille, joissa melu- tai tärinä heikentävät elinympäristön laatua. Kaavassa ei ole osoitettu uutta toimintaa, joka aiheuttaisi ympäristöhäiriöitä.
<i>Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</i>	Kaavaa varten suunnittelualueen luonnonympäristö, maisema, rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset on inventoitu. Kaavassa on osoitettu omilla informatiivisilla merkinnöillään ja määräyksillään arvokkaat luonto- ja maisemakohteet, muinaisjäännökset sekä suojeltavat rakennukset ja kyläkuvallisesti tärkeä alue. Rakentaminen on osoitettu pääsääntöisesti ryhmiin, ja alueelle on jätetty vapaata rantaviivaa ja metsäaluetta virkistyskäyttöä varten. Uudet rakennuspaikat on osoitettu selvityksissä tunnistettujen arvokkaiden luontokohdeiden ulkopuolelle.
<i>Uusiutumiskykyinen energiahuolto</i>	Tavoite ei koske ko. kaavaa.

2.5.2024

6.3 Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Suunnittelualue sijoittuu maakuntakaavassa maaseudun kehittämisen kohdealueelle ja matkailun vetovoima-alueelle. Rantaosayleiskaava mahdollistaa maaseudun elinkeinojen ja matkailun kehittämisen alueella ja rantarakennuspaikkojen osoittaminen tukee elinkeinojen kehittämistä alueella. Yleiskaavassa on huomioitu maakuntakaavan luonnonsuojelualuemerkintä, eikä kaavaratkaisu ole ristiriidassa maakuntakaavaan osoitetun ekologisen yhteystarvemerkin kanssa.

Yleiskaava-alue sijoittuu laajan Simojärven eränkäyntimaiseman alueelle (maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö), jonka kehittämisperiaatteena on se, että turvataan kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilyminen ja kehitetään virkistys- ja matkailukohteena. Yleiskaavassa rantaan tukeutuva loma-asutus on mitoitettu ja osoitettu kaavakartalle siten, että kaava turvaa luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden, kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön arvojen sekä riittävän vapaan rantaviivan säilymisen: noin 80 % kaava-alueen rantaviivasta (pl. suojelualue) jää rakentamisen ulkopuolelle, arvokkaat kulttuuri- ja luontokohteet on osoitettu kaavassa ja rakentamisen maisemavaikutuksia on pyritty vähentämään antamalla yleismääräyksiä koskien rantakasvillisuuden säilyttämistä ja rakentamisen sopeutumista luontoon ja maisemaan.

Yleiskaava ei ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa.

6.4 Vaikutuksen luonnonympäristöön

Rakennuspaikkojen määrä ranta-alueilla kasvaa noin 45 rakennuspaikan verran. Tämä aiheuttaa rakentamisen myötä luonnon elementtien väistymisen ranta-alueilla. Rakennuspaikat on pyritty osoittamaan luonnonoloiltaan mahdollisimman kestäville alueille, jotta luonnonoloiltaan arvokkaimmat alueet voidaan säästää rakentamattomana. Uusia rakennuspaikkoja ei ole pääosin osoitettu metsälain 10 §:n mukaisille kohteille, linnustoltaan arvokkaille alueille tai muille luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaille alueille.

Yksi voimassa olevan kaavan rakennuspaikka sijoittuu luonnontilaisen hiekkarannan eteläiseen reunaan Soppananselän rannalla. Hiekkaranta on osoitettu kaavaan s-1-merkinnällä ja määräyksellä, jonka mukaan esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää. Aaronlampi sijoittuu osin maatalous/maatilamatkailualueelle. Lampi on merkitty luo-2-merkinnällä, jonka mukaisesti alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon alueen luontoarvot.

Kaksi voimassa olevan kaavan rakennuspaikkaa on siirretty pois linnustoltaan ja maisemaltaan arvokkaalta Porosaaren pohjoisrannalta tilan etelärannalle.

Suunnittelualueelle sijoittuvat pohjavesialueet on osoitettu omalla merkinnällään ja määräyksellä kaavakartalle. Pohjavesialueille on osoitettu joitakin uusia rakennuspaikkoja. Niiden toteuttamisella ei ole vaikutusta pohjaveden laatuun tai määrään. Yleiskaavan mukainen rakentaminen tulee lisäämään jonkin verran kuormitusta alueen vesistöihin. Normaalin loma-asunnon kuormittava vaikutus on kuitenkin vähäinen muuhun hajakuormitukseen verrattuna. Lisärakentaminen ei oletettavasti tule heikentämään veden laatua järvioltaalla. Kaavamääräyksien pohjalta voidaan rakennuspaikkojen kuormitusta vähentää määräämällä asiallinen jätevesienkäsittely rakennuspaikoille.

Kolme uutta rakennuspaikkaa on osoitettu arvokkaalle Hautakangas-Korvakankaan harjualueelle. Kolmen rakennuspaikan osoittaminen ei vaaranna harjaluonnon luontoarvoja, kun pääsytietyt ovat suhteellisen lähellä.

2.5.2024

Linnustoltaan arvokkaan Simojärven rannoille on osoitettu uutta rakentamista. Rakennuspaikkojen toteutuminen lisää todennäköisesti liikkumista vesillä, mikä hieman lisää linnustoon kohdistuvaa pesimäaikaista häiriötä. Loma-asumisesta, vesillä liikkumisesta ja muusta retkeilystä aiheutuvat vaikutukset toistuvat vuosittain. Ne ajoittuvat pääosin touko-syyskuuhun. Vesillä liikkuminen on vilkkainta kesä-elokuussa. Lintujen muutonaikaan huhti-toukokuussa sekä syys-lokakuussa alueella liikkuminen on vähäisempää. Virkistyskäytön aiheuttama häiriövaikutus kohdistuu etenkin Simojärven pesimälinnustoon. Merkitykseltään kohtalaisia tai vähäisiä haitallisia vaikutuksia kohdistuu kalasääkseen, selkällockiin, kalatiiraan ja kuikkaan. Ihmisen aiheuttama häiriö esimerkiksi veneilemällä pesien läheisyydessä ei suoraan tuota vahinkoa pesinnälle, mutta häiriön vuoksi vartioimatta jäävä pesä antaa variksillemahdollisuus tyhjentämään pesiä. Muiden lajien osalta vaikutukset ovat vähäisiä tai niitä ei muodostu. Kaavaratkaisun vaikutuksia linnustoon on pyritty vähentämään huomioimalla Simojärven alueelle sijoittuvat kalasääsken pesäpaikat rakennuspaikkojen sijoittelussa. Alle 300 metrin etäisyydelle pesäpaikoista ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja.

Simojärveen laskee saukolle sopivia virtavesiä kuten Penämönjoki ja Vohonjoki, missä on koskipaikoja, jotka voivat pysyä sulina talvella. Myös Paasonjoki, joka laskee Soppananjärven ja Ylä-Soppananjärven kautta Simojärveen, on tärkeä virtavesi saukolle. Siinä on sopivia koskipaikoja ja joessa virtaa riittävän suuri vesimäärä, jotta koskipaikat voivat pysyä sulana talvella. Talvella saukko ei liiku Simojärvellä, koska siellä ei ole sulapaikkoja. Vain kevättalvella Kulttisalmi voi avautua sulaksi ja tällöin saukko voi liikkua jäällä liikkeessaan Paasonjoelta Kulttisalmelle. Simojärvi on kesällä saukolle ravinnonhankinta-alue.

Rantayleiskaava-alueella saukolle sopivia elinympäristöjä ovat etupäässä jokivarret. Rantayleiskaavan Ylä-Soppananjärven osalla Natura-alueen ulkopuolella Paasonjoen varrella on vähäpuusoista suomaastoa ja Keskiejän osalla on puusoista suota. Soppananjoen varrella on avosuota tai vähäpuustoista rämettä. Saukko ei tee pesää avomaiden suomaille, nämä jokivarret eivät ole pääosaltaan saukolle sopivia pesäympäristöjä.

Kaava-alueen jokivarret eivät maaperäolosuhteiden takia sovellu maa- ja metsätalouteen liittyvien rakennuksien rakentamiseen, joten näiden rakenteiden rakentaminen ei uhkaa lajin liikkumista jokivarsilla. Metsätalouteen alueet ovat pitkälti vähäarvoisia ja ne ovat vähäpuustoisia jouto- ja kitumaan suota. Vain Keskiejän varressa on puustollisia alueita. Metsätalouden harjoittaminen ei heikennä lajin mahdollisuutta tehdä pesä Keskiejän varteen.

Kaavassa osoitetut rakennuspaikat eivät ole luonteeltaan sellaisia, mihin saukko tekisi pesän. Päivitetty rantayleiskaavan toteutuminen lisää mahdollisesti lajiin kohdistuvaa häirintää, mutta alueen laajuuden vuoksi sillä ei arvioida olevan erityistä merkitystä lajin kannalta. Lisääntyvän pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen ei arvioida heikentävän lajin ruokailu- ja lisääntymismahdollisuuksia.

6.5 Natura-arviointi

Kaava-alueella on yksi Suomen Natura 2000 -verkostoon sisällytetty kohde: Simojärvi (FI1301205), joka on liitetty Suomen Natura 2000 -suojeluverkostoon luontodirektiivin perusteella (SAC-alue). Alueen suojelun perusteena ovat luontotyypit: hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet, vaihettumissuot ja rantasuot, aapasuot, boreaaliset luonnonmetsät, puustoiset suot. Suojelun perusteena ovat lajit: saukko.

Lisäksi kaava-alueen itäpuolella on yksi Suomen Natura 2000 -verkostoon sisällytetty kohde: Soppanan Natura-alue (FI1301208), joka on liitetty Suomen Natura 2000 -suojeluverkostoon

2.5.2024

luontodirektiivin perusteella (SAC-alue). Alueen suojelun perusteena ovat luontotyytit: humuspi-toiset järvet ja lammet, Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit, Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on Ranunculion fluitantis ja Callitriche-Batrachium -kasvillisuutta, vaihettumissuot ja rantasuot, Fennoskandian lähteet ja lähdesuot, Aapasuot, Boreaaliset luonnonmetsät, Fennoskandian metsä-luhdat ja puustoiset suot. Suojelun perusteena ovat lajit: saukko.

Kaavan vaikutuksista Simojärven ja Soppanan Natura-alueisiin on tehty erillinen Natura-arvio, jossa vaikutuksia on arvioitu. Arvioinnissa on tultu seuraavaan johtopäätökseen: Kaavan toteuttamisen ei katsota heikentävän Simojärven ja Soppanan Natura-alueiden eheyttä tai niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Natura-alueet on valittu Natura 2000 -verkostoon. Natura-alueiden suojeluperusteisiin kuuluvien luontotyyppien pinta-ala ei supistu, lajien populaatiot pystyvät kehittymään vähintään nykyisellä tasolla, eikä luontotyypeille ja/tai lajistolle aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia. Natura-alueiden ekologisen rakenteen ja toiminnan arvioidaan säilyvän elinkelpoisena alueen luontotyypeille ja lajistolle.

ELY-keskuksen Natura-arvioinnista antaman lausunnon perusteella Natura-arviointia on täydennetty vesistökuormituksen ja saukon osalta ja kaavaan on lisätty yleismääräyksiä koskien maaperän muokkauksen luvanvaraisuutta 30 metrin rantavyöhykkeellä ja jätevesien käsittelyä pilaantumiselle herkien alueiden puhdistustason mukaisesti.

6.6 Vaikutukset maisemaan

Kaavan toteutuminen aiheuttaa muutoksia suunnittelualueen vesistöjen luonnonmaisemaan, kun aiemmin rakentamattomia rantoja osoitetaan rakentamiseen. Simojärven rantojensuojeluohjelma-alueen ulkopuolisilla rannoilla on kuitenkin jo jonkin verran olevaa rakentamista sekä voimassa olevassa rantayleiskaavassa osoitettu toteutumatonta rakentamista, joten muutos ei näiden alueiden osalta ole kovin suuri. Kaavamuutoksella on osoitettu ainoastaan kolme uutta 2-rakennuspaikan aluetta erilleen voimassa olevan kaavan rakennusalueista. Ne sijoittuvat kuitenkin suorille rantajaksoille ja kaksi aluetta lähelle jo rakennettuja rakennuspaikkoja. Koska vain osa voimassa olevan rantayleiskaavan rakennuspaikoista on toteutunut, todennäköisesti myöskään kaikki uudet rakennuspaikat eivät kuitenkaan tule toteutumaan, joten muutos maisemassakin jää vähäisemmäksi.

Uudet rakennuspaikat on pyritty osoittamaan useamman rakennuspaikan ryhmiin. Lisäksi yleismääräyksissä on annettu ohjeet rakentamisen maisemavaikutusten vähentämiseksi: *Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja luonnonmukaiseen värytykseen siten, etteivät rakennukset näy häiritsevästi vesistöön ja vastarannalle. Rakennukset tulee pyrkiä sijoittelemaan rakennuspaikalle pihapiirimäisesti. Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.*

6.7 Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Kaavaratkaisu täydentää maltillisesti Simojärven olevaa rantarakentamiseen keskittyvää yhdyskuntarakennetta. Kaavan toteutumisen myötä suunnittelualueen rantojen loma- ja vakituisista asutuksesta muodostuva yhdyskuntarakenne täydentyy. Alueelle jää kuitenkin edelleen laajempia rakentamattomia rannanosuuksia.

Vaikutukset rakennuskantaan, kulttuuriympäristöön ja arkeologisiin kohteisiin

2.5.2024

Suunnittelualueen rakennettu kulttuuriympäristö ja arkeologiset kohteet on inventoitu kaavatyötä varten. Inventointien tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa osoittamalla alueelle sijoittuvat kiinteät muinaisjäännökset, muut kulttuuriperintökohteet ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteet omilla merkinnöillään ja arvot huomioivilla määräyksillä. Muinaisjäännöskohteiden alueille ei ole osoitettu uutta rakentamista.

Kaavalla ei ole vaikutusta alueen olevaan rakennuskantaan. Kaava ei edellytä olevien rakennusten purkamista.

6.8 Vaikutukset liikenteeseen

Nykyinen päätieverkko palvelee myös uusien rakennuspaikkojen tarpeita. Maanteille voidaan tarvita yksittäisiä uusia liittymiä rakennuspaikkojen toteutuessa. Suurempia muutoksia maantieverkkoon ei tarvitse tehdä kaavan perusteella. Uusia pääsyteitä joudutaan toki rakentamaan.

Loma-asunnolle tehdään keskimäärin noin 1 matka/vrk. Matkoista suurin osa tehdä kesäkuukausina. Asuinrakennuspaikoille vastaava matkatuotos on noin kaksinkertainen. Kaavaan on osoitettu jonkin verran ARA-merkinnällä rakennuspaikkoja, jota toteutuvat joko loma- tai vakituksina asuinrakennuspaikkoina, mikä hankaloittaa matkatuotosten määrän kasvun arviointia. Matkatuotosten voidaan kuitenkin karkeasti arvioiden olettaa kasvavan noin 50–80 matkaa/vrk jo toteutuneeseen ja voimassa olevassa rantayleiskaavassa osoitettuun rakentamiseen verrattuna. Lisääntyvä liikenne keskittyy pääosin Simojärventielle. Kun huomioidaan maantien maltilliset liikennemäärät nykytilanteessa, ei lisääntyvä liikenne aiheuta erityistä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai heikennä liikenteen sujuvuutta alueella.

Kaavaratkaisu lisää kevyen liikenteen määrä alueella todennäköisesti hyvin vähän ja alueen joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksille kaavaratkaisulla ei ole vaikutusta.

6.9 Ilmastovaikutusten arviointi

Kaavalla osoitetaan 45 uutta rakennuspaikkaa, joten rakentamiseen osoitetut alueet lisääntyvät noin 14 hehtaaria, jos yhden rakennuspaikan kooksi arvioidaan 3000 m². Kaikkiaan rakentamiseen on osoitettu noin 168 hehtaaria, mikä on noin 2 % koko kaava-alueen pinta-alasta ja 7 % maa-pinta-alasta.

Alueella pääliikkumismuoto on yksityisautoilu, mikä lisää kaavan rakennuspaikkojen toteutumisesta aiheutuvia ilmastopäästöjä. Rakennuspaikat on pyritty sijoittelemaan useamman rakennuspaikan ryhmiin ja olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen, jotta uusia pääsyteitä ja muuta uutta infrastruktuuria tarvitsisi rakentaa mahdollisimman vähän.

Kaavan toteutusvaiheen ratkaisuilla voidaan vaikuttaa päästöjen määrään rakentamisessa ja rakennusten käytössä (esim. rakennusten energiatehokkuus, rakennusmateriaalit ja uusiutuvan energian käyttö).

Rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu tulvavaara-alueet. Rakentaminen alueella säilyy haja-asutusluonteisena, joten sään ääri-ilmiöihin sopeutumismahdollisuudet ovat hyvät. Rakennuspaikat sijoittuvat pääosin metsäisille ranta-alueille, joilla puusto tuo suojaa helteeltä ja vesistön läheisyys viilentää pienilmastoa lämpimimpinä kausina. Lisäksi väljillä rakennuspaikoilla lumi ja hulevedet pystytään käsittelemään hyvin eikä niitä tarvitse viedä tai ohjata kauemmaksi.

2.5.2024

6.10 Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

Lisääntyvä loma- ja vakituinen asutus virkistää ja tukee kylien toimintaa. Loma-asukkaat ja mahdolliset uudet vakituiset asukkaat käyttävät kunnan palveluja ja tuovat siten toimeentuloa ja työtä kuntaan laajemminkin. Kaava mahdollistaa paikoin myös asuinrakentamisen ranta-alueelle, mikä lisää valinnanvapautta asuinympäristön suhteen ja siten monipuolistaa alueen sosiaalista rakennetta. Kaavalla on turvattu yleinen virkistyskäyttö jättämällä rantaviivaa riittävästi rakentamisesta vapaaksi.

Kaavan toteuttaminen on pitkälti maanomistajien asia. Lisärakentaminen luo paineita yksityistieverkon ja mahdollisesti myös yleisen tieverkon parantamiseen ja kunnossapitoon. Näiltä osin kustannukset kohdistuvat pitkälti maanomistajiin. Mikäli ranta-alueelle tulee uutta ympärivuotista asutusta, lisää se liikkumistarvetta ja siten myös liikkumis- ja kuljetuskustannuksia, jotka ainakin osin tulevat kunnan maksettaviksi.

Suora taloudellinen vaikutus kaavalla on alueen maanomistajiin, koska ranta-alueen rakennusoikeus on määritetty. Rakennuspaikkojen olemassaolo lisää tilojen vakuusarvoa sekä mahdollistaa myös uudisinvestointien rahoituksen.

2.5.2024

7 Suunnittelun vaiheet

Rantaosayleiskaava on kuulutettu vireille 17.12.2020.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 17.12.2020 alkaen.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 3.3.2021.

Osallisilla oli mahdollisuus jättää mielipiteensä/muistutuksensa kaavan valmisteluaineistosta ja kaavaehdotuksesta niiden ollessa nähtävillä. Samassa yhteydessä viranomaisilta pyydettiin lausunnot kaava-aineistosta.

Kaavan valmisteluaineisto oli nähtävillä 8.6.2022. - 8.7.2022.

Kaavan valmisteluaineistosta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä tehtyjen selvitysten perusteella valmisteluaineiston on tehty mm. seuraavat täydennykset:

- Kaavaan merkitty MRL:n 72 §:n mukainen alue.
- Kaavamääräyksiä on täydennetty ja tarkennettu.
- Osoitettu uusia muinaismuistokohteita sekä muita kulttuurikohteita.
- Rakennuspaikkoja on siirretty sekä käyttötarkoituksia muutettu.
- Kaavaselostusta on korjattu ja täydennetty.

Kaavaehdotus valmistui toukokuussa 2023.

Kaavaehdotus oli nähtävillä 28.6-18.8.2023.

Saatujen lausuntojen ja muistutusten perusteella kaavaehdotukseen on tehty mm. seuraavat täydennykset:

- Kaavakartalle on tarkennettu MRL:n 72 §:n mukaista aluetta.
- Kaavakartalle on tarkennettu arvokkaiden luonto- ja linnustokohteiden rajauksia
- Maanomistajien toiveesta on muutettu RA-paikkoja ARA-paikoiksi.
- Kaavamääräyksiä on täydennetty ja tarkennettu:
 - o yleismääräykset
 - o M, MY ja MU
 - o sr-1 ja sr
 - o Natura-alue
 - o perinnemaisema-alue
 - o s-1, s-2, luo-1, luo-2 ja luo-3 alueet
 - o rakennusoikeusmerkinnät
- Kaavaselostusta on korjattu ja täydennetty mm. Natura-arvioinnin ja luonto- ja ilmastovaikutusten osalta.

Kuopiossa 2.5.2024

FCG Finnish Consulting Group Oy

Timo Leskinen
DI

Heli Jokela
suunnittelija YTM